

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja za poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge tvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na. Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo: 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petifvrste za enkrat 18 vin., ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parle in rahvale vsaka petifvrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Bolgarija proti Solunu.

Naša bodočnost.

Nedavno je v nekem švicarskem listu napisal neki izobražen Srb zanimiv članek, ki v njem opisuje, zakaj se avstrijski narodi tako krepko drže avstrijske države. Posebej govori tudi o Slovencih ter pravi o njih nekako tako-le: Če se pomisli, kako Slovenci v izobrazbi in tudi v gospodarstvu napredujejo v Avstriji, se jim ni čuditi, da se ne ogrevajo za — Veliko Srbijo, kjer je ljudstvo splošno v vseh ozirih za njimi. Povdariti je treba, da so Slovenci glede na čitanje v tretji vrsti med desetimi avstrijskimi narodi — Pisatelj ima prav; tako govore naši uradni podatki, da za Nemci in Čehi zna v naši državi čitati sorazmerno največ odstotkov Slovencev. Cesar ni naredila šola — in vsi vemo, da v gorskih krajih do zadnjih let marsikje niso imeli otroci priložnosti za v šolo — je nadomestila vestna skrb razumnih starih, ki so ob zimskih večerih otroke iz katekizma ali če ni bilo drugače, tudi iz pratike čitati učili. Potem je pa veliko pripomoglo naše izobraževalno delo na kmetih. Kar šola da, se le preračdo izkadi, če ni priložnosti za nadaljevanje in ponavljanje. Saj se dobe ljudje, ki kljub temu, da so trgali obleko več let po šolskih klopih, vendar ne znajo več pisati in celo že čitati ne. Izobraževalna društva pa zbirajo mladino, ki je od šole vzela slovo, in ji dajo v roke časopis in knjigo, zraven ji pa vlivajo s predavanji, tečaji, in najbolj pa z medsebojnim vspešnim ljubezen do daljne izobrazbe. Danes smo na tretjem mestu; ako pojdemo pridno po začetni poti, se zenačimo tudi s Čehi in Nemci.

Se neka druga uradno dognana zanimivost glede na naš narod je vredna, da se je večkrat spomnimo in da ž njo stopimo pred svet, kadar gre za našo čast in naše pravice. Vojaške oblasti so pred voj-

sko natančno izkazale, da je sorazmerno med polki, ki se nabirajo iz slovenskih krajev, najmanj bolzni. To se je izpričalo tudi v sedanji vojski. O tem, kako se bore naši junaki, ne potrebujemo reči nobene besede. To pa pravimo, da tako junaštvo zahteva močnih prs, zdravih src, krepkih in neskvarenih živcev. Neki angleški učenjak je rekel, da bodo tisti narodi nadkrilili druge, ki imajo največ širokih pleč in pa svetlih, jasnih oči. Druge reci se dajo nadomestiti, in pridobiti, če jih ni. Široka pleča, ki iz njih gledata telesno zdravje in moč, pa svitile oči, ki se v njih zrcali bister um in mirna vest, se pa ne morejo kupiti, ne dobiti na posodo.

Mi pa pravimo še to, da ima telesno in umsko zdravje našega naroda svoje korenine v njegovi zaupni vernosti. Duše mu ne razjeda dvom, ne vzame mu miru ne strah, ne žalost, ne trpljenje, ne skrb. Za vse ima svoj odgovor, svojo razlago v krščanskem prepričanju in to mu posuši solzo, ki mu jo ura bridkosti iztiska iz očesa in mu pogladi valovanje srca, ki ga je razburil življenja vihar. Zato pristavljamo uradno dognanima prejšnjima prednostima našega naroda še to-le: Ko bi se uradno, s številkami preiskavalo, koliko ljudi hodi sorazmerno pri posameznih narodih ob nedeljah in praznikih v cerkev, koliko jih izvršuje sploh verske dolžnosti in se drži cerkvenih zapovedi, bi bile gotovo te številke našemu narodu silno v čast. Nemara, da je tu na prvem mestu. Vernost, zvezana z izobrazbo in telesnim zdravjem, pa pomeni zvestobo, pridnost, varčnost in napredek. Zato je mogoče pri nas za vsako razumno, novo misel takoj dobiti ljudi, ki se je poprimejo, jo izvršujejo in zanjo agitirajo. Za vsako, tako pravimo, naj bo nov stroj, naj bo močno krmilo, umetni gnoj, ali telovadba in godba, ali knjiga in umetnost.

Ko bi pa danes šteli po narodih, koliko pride

LISTEK

Pripovedka o nemi kraljici in dvanajstero bratih.

V starem gradu visoko na skali, nad strmim prepadom in temnim, je stanoval stari kralj sam s sinovi in teh sinov je bilo dvanajst! Kralj je imel hčerko kraljičino edinko. Kot planinka je rastle na skali, kot zvezdica svetlikajoča se na nebu, kot ptička leteča v modro dalj, tako skromna in lepa in tiha je bila starega kralja kraljičina.

Skozi sedem vrat in sedem dvorišč so prijezdili snubit od sosednih monarhov odposlanci, od vite-zov in velikašev — toda vsi so se vračali brez besede upanja z vedno enakim odgovorom očeta: „Kdor premaga mojih dvanajst sinov, ta dobi mojo hčerko v nagrado!“

In dvanajstero junakov, v pozlačenem oklopu, z meči v desnica, v zlatih čeladah s črnimi peresi, je peljalo snubce skozi grajska vrata in dvanajstero je zasukalo rokave z veliko gibčnostjo v zadnjem dvorišču, ali izmed odposlancev se ni držnil nobeden skleniti, da bi odgovoril na to smelo izzivanje.

In samo prešerni smeh se je razlegal, ko je padla kovana rešetka in so za vratmi izginili vsi ti snubci.

Tako so tekli dolgi dnevi in še daljši od njih meseci in leta, a ni ga bilo junaka, ki bi se spu-

stil v boj na ostre meče in si hotel prisvojiti v boju z brati lepo sestro za ljubljeno ženo.

V starem gradu, visoko na skali, je pretakala solze nesrečna kraljičina, a iz solz so se smejali bratje prešerno in govorili:

„Do rabeljina s tvojimi vzdihli in prošnjami, tako malo so vredne! Ali je zmanjkalo pogumnih vite-zov, ki bi hoteli prinesiti dokaze svojega junaštva?“

A kraljičini so vsplamtela lica v rdečici in je spustila pogled k zemlji, a ni smela jim odgovoriti niti najmanjše besedice. samo vzdihovala je v duši do Boga:

„Ozri se Gospod na me žalostno! Glej, zveneti moram kot roža, zapuščena na skali visoki, za tem svetlim zidom mojih bratov, prepreženim z meči jeklenimi in njihovo ošabnostjo, ki je ostrejša od njunih mečev!“

Bog se je usmilil kraljičine usode, uslišal je njeno srčno prošnjo in spremenil ji je dvanajst bratov v jato orlov, ki so se dvignili v višave in so zleteli za solncem plavajočim k morju ob uri samega zatona med plahutanjem kril.

Ko je videla brate leteče za solncem, kot sklenjene v njegovi prameni, kot vjete v solnčno mrežo, je dvignila k nebu roke in začela hiteti za njimi v dalj in klicala:

„Čakaite, za Boga! — Solnce, ne jemlji mi vseh bratov, ne jemlji mi vseh, ker mi je nemogoče ostati sami!“

Orli so se zgubljali v megli vedno višje in višje, dalje in dalje plavajoč v nebesne dalje in izginili so ji popolnoma iz oči.

Kot da bi kraljičini vzrastle peroti, tako je hi-

tela za orli, da ji je naposled diha v prsih zmanjkalo, da se ji je v očeh stemnilo, da se je v pustinji izgubila.

Tedaj sta zažareli pred njo dve krvavi očesi, in ogromen volk je skočil naravnost nanjo, odpirajoč svoje strašno žrelo z ostrimi zobmi in njegovo tulenje je bilo kot grozno vprašanje:

„Zakaj je prišla v puščavo, kam gre ponoči?“

„Bratov iskati!“ je rekla s tako srčnim glasom, da je volk zavekal iz usmiljenja, ko je zaslišal glas kraljičine.

„Sedi k meni“, je rekel, „in ponesem te po puščavi. Hitrejšje grideš na konec tega temnega gozda, a za gozdom naletiš zopet na svetlo solnce, to ti pove, kje so tvoji bratje.“

Sedla je tedaj kraljičina s strahom na hrbet volka, ki je imel usmiljenje ž njo in on jo je nesel skozi goščavo, hitel je skozi noč temno kot blisk, in svetel si je po poti z očmi.

A ko se je utrudil na poti in obstal, tedaj se je ponudil devici star medved in je rekel:

„Jaz ponesem tebe dalje, gospodična — kraljičina.“

In kosmati medved se je sklonil pred njo in nesel dalje kraljičino skozi puščavo, dokler jo ni prinesel do lesene kapelice, kjer je prebival sam Bog. Duri so bile samo priprte, tiho in ponižno je stopila kraljičina do kapelice in začela je moliti goreče. Pokleknila je na tla za pragom in Bog jo je vzrl s svojega oltarja in uslišal je njene prošnje in molitve. Poklical je k sebi medveda, ki se je pripognjen priplazil po zemlji in ukazal mu je, naj nese kraljičino z gozda še k Najsvetejši Devici. Ona uredi vso to

na posamne premoženja, bi bil račun za nas gotovo neugoden. Tu bi stopili bolj zašaj, blizu zadnje stopnje. Vse premoženje v Avstriji brez Ogrske, Hrvat-ske in Bosne, šteje na dobrih sto milijard kron vrednosti; na posameznega človeka pride torej okroglo 3400 K. Potemtakem bi moralo znašati vse slovensko premoženje nekako 4,420 milijonov kron. Niti polovi-ce tega v resnici ne dosega; pri nas ni ne velikih mest, ne ogromnih obrtnih podjetij, nego v prvi vrsti le zemlja, draga srcu, dragocena po krvi, ki se je prelila zanjo, po znoju, ki je rodovom sto in sto-letja obilaval čelo, ko so jo obdelovali, po denarni v-rednosti pa skromna, kakor je bil v vrsti stanov do zadnjega časa skromen in na stran potiskan stan, ki jo neguje in varuje.

In ko bi zopet še eno plat našega življenja s številkami dognali, ko bi preiskali, kako je premože-nje pri nas razdeljeno, bi našli zopet, da smo na e-nem prvih mest, če ne najbolj spredaj. Velikih boga-tinov domala nič, popolnih revežev malo; ljudi, ki si počteno služijo svoj kruh s svojimi rokami, ali z u-mom, in drugih s skromnim premoženjem, ki z njim kot kmetje ali obrtniki preživljajo sebe in družine — ogromna večina. Napredujemo na vseh plateh, toda Bog daj, da bi bilo to napredovanje enakomerno za vse, ne samo za eno ali drugo vrsto vse, za druge malo ali nič. Ko nam zazvone zvonovi po naših pla-ninah in poljanah o miru in se vrnejo naši junaki domov, naj nam prinesejo s seboj tiste vzajemne in neustrašene požrtvovalnosti, ki so jo tako sijajno iz-kazali v ognju in krvi. S tem nam bo zagotovljen še daljni napredek.

Želimo si vsi ohraniti svoje duševno in teles-no zdravje, vero, vestnost in bratsko ljubezen. Vsem nam pa živi v dušah — četudi marsikomu nezave-stno — globoko resnična misel, da nam je to nemo-go-če, da je vse naše tako lepo se razevitajoče narodno življenje ubito, če ne ostanemo naslonjeni na veliko, močno državo, ki jo imamo in ki jo branimo v svoji Avstriji. Tisti Srb v švicarskem listu ima prav!

Dr. Krek.

Žrmlje in mlini.

Posestnik z dežele nam piše:

Kaj vendar vojska vsega ne prinese! Žrmlje so stale vedno pozabljene od zunanjega sveta kje v kotu. Gosposka se od časa, ko se je pričelo mletje z žrmljami — t. j. doba, ki gotovo sega v prazgodovino — ni zmenila za to domače orodje. Financarji so dosedaj sicer skrbno nadzorovali ravnanje z žganjs-kimi kotli, iskali na vrtovih in njivah, če ni kak to-bak med cveticami in krompirjem, orožniki so iskali puške divjih lovcov in v zadnjem času skrite in za-molčane zaloge žita, a za žrmlje se živ krst ni zme-nil. In kakor pride sedaj v vojski marsikaj do velja-ve, kar se je poprej zametavalo, tako so se naše ob-lasti spomnile tudi pozabljenih žrmlj, katere se se-daj popisujejo. Nekateri pravijo, da bodo financarji žrmlje zapečatili kakor žganjske kotle, drugi zopet, da bo vlada naložila davke na domače mline in žr-

mlje, kakor svoj čas na avtomobile itd. Mnogo ne-jasnega se govori tudi o mlinih. Uradni razglasi, ki so nabiti po občinah, so tako nerazumljivi, da kader prečitam tak razglas, vem ravno toliko kot tedaj, ko sem ga pričel čitati. Edino naš „Slovenski Gospo-dar“ nam še v poljudni besedi raztolmači vse urad-ne naredbe in odloke, ki zadevajo nas kmete. Prosim torej, da bi nam uredništvo tudi glede žrmlj in mli-nov pojasnilo, kako se bo cela zadeva uredila.

Odgovor: Res je, da se v nekaterih okraj-nih glavarstvih popisujejo žrmlje. Občani so dolžni, jih naznaniti. Nihče pa ne namerava žr-melj zapečatiti, odpraviti ali nalo-žiti davka na nje. Na žrmljah se bo tudi od-šeti lahko mlelo gotovo množino zrnja, a se bo mo-ralo pri občini poprej natančno naznaniti, koliko zr-nja se namerava na domačem mlinu zamleti. Kadar boš pa hotel peljati žito v mlin, boš tudi moral iti k občini po karto za mlin. Dotična karta, ki jo mora glavarstvo potrditi, se izdaje vedno le za dva mese-ca, torej šestkrat na leto. Mlina si odslej ne smeš več po svoje izbirati, ampak ti bo okrajno glavarst-vo predpisalo, kam boš vozil v mlin. Paziti pa mo-raš, da boš svojo karto za mlin tekom dveh mesecev res tudi uporabil, ker sicer zgubi veljavo in ti zgu-biš pravico do uporabe na karti označene množine žita. Ako pa bi ti mlinar do določenega roka ne mo-gel zamleti izročenega mu žita, naznani to okrajne-mu glavarstvu, da vzame to na znanje. Res pa je, da so se ljudstvu naložile s temi odredbami nova po-ta, nove pisarije in nove težave. Glede določitve mli-nov naj se občine in posamezniki obračajo do okraj-nih glavarstev, kakor smo že zadnjič svetovali, si-cer bodo jim oblasti po svojem predpisovale mline. Naše uredništvo je pripravljeno dati v enakih za-devah potrebna pojasnila.

O domačih mlinih smo dobili od zavednega kmeta iz Slovenskih goric sledeče vrstice:

Človek že res ne ve, ali bi se smejal ali jezil, ko vidi, kaj vse v sedanji vojski pride nad ubogega kmeta. Kdor je prej moral moko kupovati, da je iz-hajal s hrano, mora sedaj še precej svojega žitnega pridelka oddati. Gospodje, ki se na kmečke razmere prav malo spoznajo, nam ukazujejo, da naj si na — „decimal-tehnični“ odmerimo moko za vsako osebo na dan. Pa to naj bi še bilo, ker nam itak komisija zr-nje odmeri. Moramo pač izhajati tako ali tako. Toda kar berem v predzadnjem „Gospodarju“, da se bode namreč celo mletje na domačih žrmljah nadzorovalo, se mi zdi pa naravnost smešno. Prvič nam itak ko-misija natanko določi, koliko zrnja sme ta ali oni po-sestnik za svoje ljudi uporabiti. Drugič pa mletje na žrmljah ne gre tako kot pri drugih mlinih, ampak dosti počasneje. Splošno pravijo, da kar človek na žrmljah zdrav zamelje, to potem bolan poje. Ker pa pri mlinu v sedanjem času skoro nikdar ni dobiti moke, posebno kadar je suša in ker je večina pravih mlinarjev v vojaški suknji, zato mora kmet k žrml-jam in mleti, da mu teče pot po obrazu, če hoče, da ima sam kaj jesti in ima tudi družini in delavcem kaj dati za pod zobe. Tudi jaz imam neko ropotalo in vem, kako se mora na žrmljah kruh zaslužiti. Zato upamo, da nam oblast mlenja na domačih mlinih ne bo otežkočila, ker bi ne bilo niti umestno, niti po-trebno.

Še nekaj bi rad povedal in sicer radi ječmena, katerega bi morali oddati, pa ne za ljubi kruhek, ki ga je dandanes tako malo, ampak za — pivo. Ali ni to vnebovpijoča krivica, variti ječmen za tako nepo-

trebno pijačo, dočim toliko ljudi nima kruha! Ker je letos zelo slaba letina, ne žalimo se Boga s tem, da bi porabili tolike množine zrnja za nepotrebno pija-čo, dočim nam bo še kruha primanjkovalo, kakor ga nam že sedaj. Tako mislim jaz kakor tudi moji sose-dje. Ko bi le kaj pomagalo!

Milo za domačo rabo.

Milo (majla) je kemična spojina maščobe in lu-ga. Vsaka maščoba je za izdelovanje mila dobra — goveji in ovčji loj, svinjska mast, sploh vsaka žival-ska maščoba in vsa maščoba, ki odpade v gospodin-stvu. Tudi olivno, repično, bučno olje, olje iz solnč-nice, dalje mešanica raznih maščob — vse je za izde-lovanje mila pripravno. Maščoba je lahko tudi žar-ka (žaltova) ter za kaj drugega neuporabna. Kdor ni-ma večjih zalog maščobe, naj jih počasi sproti zbi-ra — Lug kakoršneke vrste je za napravo mila do-ber. Doma se lahko napravi lug iz pepela, najboljši iz bukovega. Da se pa napravi tudi iz pet delov a-pna in dela sode. Iz pepela napraviš lug, če ga po-liješ z vodo ali kropom. Dobro je, če dodaš nekaj ži-vega apna. Postopanje pri napravi mila pa bdi sle-deče: Maščoba, ki v gospodinjstvu, oziroma gospo-darstvu, ni več za rabo (bodi si živalska mast ali o-lje, pokvarjena ali ne) se naj devlje sproti v kad ali pokončen sod. To mast ali mešanico je treba vedno zalivati z lugom, ki naj bo vedno pripravljen v čeb-ru, stoječemu toliko višje, da tekočina iz njega lah-ko odteka v spodnjo kad z mastjo. Lug se dela v čeb-ru sproti iz pepela in vode; a voda mora pepel ve-dno pokrivati. Od časa do časa treba vreči v čeber nekaj novega pepela, obenem pa kos živega apna, da ostane lug bolj pereč ali jidek. Kadarkoli damo v kad za maščobo kaj tolsče, spustimo skozi veho v dnu iz čebra na maščobo nekaj luga. Lug in maščo-ba se v spodnji kadi predelata sama od sebe brez kuhanja v milo, ki je sicer tekoče, a prav uporabno za pranje in čiščenje. Če se nabere v kadi več mila, nego ga je treba sproti za dom, pa to tekoče milo o-solimo in prekuhamo v trdo milo na sledeči način: V posodo, v kateri hočemo milo kuhati, nalijemo vo-de, jo močno osolimo, prilijemo tekočega mila in to mešanico kuhamo. Ko se dobro prekuha (treba za to par ur), jo odstavimo, da se ohladi, in posnamemo raz tekočino pene. Te pene so milo. Pene spravimo v posodo, v kateri se dajo topiti, jih razpustimo na ognju in jih vlijemo v drugo primerno posodo, da se shlade in strdijo. Ko se to zgodi, je milo gotovo, in treba ga je samo razrezati v kose in spravit. Če pridamo mešanici, predno jo kuhamo, nekaj čiste smole ali pa terpentina, je milo lepše barve in bolje za rabo. V gospodarstvih pa, kjer imajo naenkrat po-več za kuhanje mila pripravne maščobe, n. pr. kjer pobijejo za dom vola ali kravo, bo pa bolje, ako ku-hajo milo iz loja po sledečem navodilu: Na vsakih 10 kg loja vzemi 3 kg živega apna, 23 litrov mehke vode (deževnice ali rečnice), ¼ kg sode in 3 kg soli. Iz tega napraviš milo tako-le: Apno spravi v kad, naškropi ga nekoliko z vodo, kad pa zakrij. Po 15 do 20 minutah je apno ugašeno in razpade v prah. Nato stresi apno v sodo. Ko preteče ura, dolivaj v presledkih vodo, mešaj pa neprestano. Nato pusti, da se tekočina ustavi in gošča posede, čisto tekočino, ki je na vrhu in ki je lug, pa pristavi skupno z lojem k ognju. Ta mešanica naj vre 4 do 5 ur, na kar jo z gori navedeno množino soli. Na ostanke mešanice apna in sode nalij iznova 23 litrov deževnice ali re-

zadevo in povrne dvanajstero vitezom zopet ljudsko postavo na prošnjo sestre.

Mati božja je ravno krmila s svojo roko dva-najst orlov, ko je prinesel medved kosmati kraljičino pod nebeško palačo.

Splašeni orli so takoj odleteli v sinje višave, zarisali v zraku tri kroge in utonili v oblakih brez sledu.

„Tvoji prošnji bom ugodila, vrnem ti brate, po katerih plakaš, a samo moraš prebiti skušnjo na zemlji in tri leta se kazati nemo! Obljubo storiš pred menoj v tem trenutku na molk in na tiho pokoro, a na usta položi pečat in jih boš nosila tako tri leta, in se ne izdaš ne z besedo ne z jezikom!

Tako je rekla Prečista Najsvetejša in ji je uka-zala vrniti se na zemljo.

Ide tiha kraljičina po zemlji, ide nazaj domov, kjer je ostal oče sam v starem gradu na skali tam visoki.

Prišla je v goščavo ob svitu zore; a z gošče so padli na njo lovski psi in začeli so jo grizti in ho-teli so jo raztrgati kakor srno.

V gozdu je ravno bil na lovu mladi kralj z ve-likim spremstvom, čul je lajanje psov, bežal je nitro za glasom in začuden je zagledal mesto zasledovane živali devico na drevesu, katere je drhtela strahu v sredi zelenih vej kot ptiček.

Svojim lastnim očem ni mogel verjeti, komaj je mogel srce v prsih miriti, tako ga je kraljičina očarala in vzljubil jo je ob prvem pogledu. Dvignil je mladenič roke do device v vojah zakrite in je rekel:

„Ali si ti nadzemska lepa, prikazen, ali bogin-ja, ki se je zgubila v gozdu, ali si samo poseebljeno

bitje mojih sanj? Priidi s tega drevesa v moj objem, za oporo ti polagam svoje srce, a do srca polagam krono!“

Predno je priplulo solnce na horizont, se je že kralj vračal z lovskim spremstvom, naveličal se je lovske zabave, vodeč s seboj prečudno srno, ki jo je vjel za svoje srce.

In za ženo je hotel vzeti kraljičino, in na svat-bo se je pričel pripravljati, a na dvoru so pričeli že mrmrati nezadovoljstva proti bodoči kraljevi ženi — ker niso hoteli imeti neme na prestolu.

Mati kralja je pričela sovražiti molčečo sinovo izvoljenko in ni hotela privoliti na ženitev in ni ho-tela dati zvezi blagoslova; a da bi popolnoma raz-drla ta neljub ji zakon, se je poslužila čarov in neo-pažena je vspela v kite kraljičine iglo z zakletim ru-linom, ki je imel to lastnost, da je zazibala v trden sen, ki je bil do smrti popolnoma podoben.

Namesto svatovske gostije na dvoru, so začeli pripravljati se na pogreb kraljičine.

V zlato krsto so ji položili telo, z duhtečimi le-pimi cveticami so ji postlali, s poročnim pajčolanom so ogrnili spečo in drugi v žalni obleki so jo nesli v les zeleni, na samotno mesto, kjer jo je prvokrat za-gledal kralj mladi.

Tam na srebrnih verižicah je obvisela zlata krsta z uspavano kraljičino, na vejah zelenega javor-ju, ki se je sklanjal nad gozdnim potokom.

Ko je prišel jesenski čas, je gošča zopet se do-zvala lajanju psov in bučanju rogov, zopet je prišel sem jeden kralj, a z njim spremstvo pažov in dvor-janov.

Lovili so celi dan do mraka, a ko so se vra-čali z lovskim plenom ob svitu bakelj, jim je na bre-

gu potoka zlata krsta zabliščala v oči.

Stojijo, gledajo in očem ne verjamejo.

Kralj je postal pod tem čudovitim javorjem, u-kazal je odpreti pokrov krste in pri blesku bakelj se je ogledal prekrasno postavio umrle device.

„O ti hudobna, kruta smrt!“ je zaklical kralj ganjen od bolesti in žalosti, „kako si se drznila dv-igniti koso na tako lilijo na tej zemski dolini, katero je menča angelj z rajskega vrta presadil na našo zemljo?“

Ves prevzet ji je hotel poljubiti belo čelo in je dvignil lahno mrtvo glavo. Tedaj je kita kraljičine uspavane padla s krste, a zakleta igla ji je zdrknila z jasnih las na zemljo in sen se je zgubil kot pe-na z mila.

In vzbujena kraljičina je dvignila potom čarov zaprte trepalnice, a kralj jo je z radostnim vsklikom objel in zaklical:

„Poljub moj ti je vrnil življenje, tedaj boji mo-ja, ker sem smrt tvojo premagal!“

In s spremstvom svojih dvorjanov je nesel le-po kraljičino v zlato krsto, kot dete v zibelki, ob ve-selih spevih in bučanju rogov in ob blesku bakelj skozi v noč šumeči les.

Radost je bila v kraljevem gradu in v stolici kraljevi v ljudstvu, ko se je raznesla vest okrog, da si je gospod izbral družico, vzbujeno po poljubu na tak čudovit način.

Samo mati kraljeva je pokrila svoje čelo v ne-vošljivosti in je mislila, kako pogubiti svojo nevesto, čez celi dan in noči prečute.

Minilo je jedno dolgo leto srečno, minilo drugo in tretje ravno tako; z vsakim letom je kralj bolj se ljubil svojo ženo, molčečo, čeravno ni besedice z ust slišal. Jedno radost je imel v letu veliko, jedne za-

čnice, zmešaj to brozgo in pusti, da se ustanovi. S čisto tekočino, katero dobiš iz tega, zalivaj milo, ko ga kuhaš. Ko se nabere milo na vrhu v obliki pen, ga posnami in daj v primerni posodi k ognju, da se raztopi, prelij v drugo posodo primerne oblike, v kateri se naj shladi in strdi, potem ga razreži v kose, spravi ga na hladno in ga rabi!

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču zadnji čas ni nobenih posebnih sprememb. Iz poročil, ki jih dobivamo iz bojišča na Primorskem, je razvidno, da je italijanska ofenziva ustavljena in da Lah ne more ne proti Trstu in ne proti Ljubljani. Pričakuje se v bližnjih dneh resnega odpora naših čet. Gorica je samo dva kilometra oddaljena od nove italijanske črte, Trst pa 20 km. Naša sedajna fronta gre s hriba Sv. Gabrijele (severno od Gorice), 2 km vzhodno soškega hoka pri Solkanu proti jugu čez holme vzhodno Gorice, doseže 166 m visok hrib Sv. Marka pri Sempetru in teče ob cesti čez Vrtojbo v Vipavsko dolino in gor do Opatjega sela, 1 km vzhodno Dola. Doslej so bili še vsi sovražni napadi na to črto odbiti. Italijanska napadalna fronta od Sv. gore do morja je dolga 26 km. Kakor se zdi, se je našim četam vzhodno Gorice že posrečilo napraviti zaporno črto, ki pokaže isto odporno trajno silo, kakor naša na veke nepozabna prva zaporna črta na Doberdobski planoti in ob goriškem mostišču. Na Tirolskem se naši stojijo vedno na črti, ki so jo zavzeli pred dobrim mesecem. Vrše se le manjši boji.

Kako so Italijani zavzeli goro Sabotin.

Najbolj krvavi boji v okolici Gorice so se vršili menda za goro Sabotin. Te boje in junaški odpor naših čet opisuje očividec v nekem italijanskem listu sledeče:

Naša artilerija je vrgla čez 600 granat na goro Sabotin. Granate so učinkovale na vrhu gore kakor najhujši potres. Glavna množina avstrijskih čet je pa še kljub temu vstrajala v svojih kritjih. Tule kritja so ogromni podzemeljski rovi ali galerije, ki se nahajajo pod gorskim vršcem in se raztezajo od ene strani vršaca do druge strani. Strmi in sivi vrh gore, višina 602, se je krčevito branila. Na vse pozive, da se naj posadka uda, je odgovorila s strelji iz pušk. Na tem vrhu se je nahajala največja votlina cele gore, v kateri je bila močna avstrijska posadka in poveljstvo gore. Naše (italijanske) čete niso hoteli izgubiti igre, čeprav jim je bilo jasno, da Sabotina skoro ni mogoče zavzeti. Skozi celi dan, celo noč in še drugega dne ni bilo mogoče priti Avstrijcem do živga. Ko niso vsi ustmeni pozivi, da se naj posadka uda, prav nič izdali, smo spravili mitraljezo tje pred vhod v votlino. Strelji so padli v temno votlino, toda učinka ni bilo nobenega. Prav gotovo je bila votlina vijugasta in so zadeli strelji samo ob kamene. Samo preklinjanje posadke smo slišali. Ker strelji ni bilo mogoče priti do cilja, mora pa dim pomagati. Vhod v votlino smo poplaval s petrolejem in

lost vsako leto težko; troje dete mu je že nebo dalo, troje kraljevičev bi že imeli, ko bi vsako, kot utrgani cvet, ne zvenelo ob prsih materinih.

Stara kraljeva mati je iz zavisti do neveste v nuke svoje zastrupljala, a sinu na uho šepetala:

„Veš, kdo je vzrok smrti tvojih otrok? Glej, iz gotovih znakov sem jaz spoznala, da je tvoja žena okrutna čarovnica. Ona izsesuje iz detet svežo kri, na ustah ima krvave sledove! Poglejmo, ko se iz snu prebudi in najdeš madeže, ki pričajo proti nji.“

Kralj se je stresel groze in trepetu. Ni smel tu pri materi svoji sumiti laži, zato je poklical svojo ženo pred sodnike, ki so izrekli težko obsodbo, da je kriva omenjenega zločina.

Stala je žalostna, molčeča žrtev in rekla niti jedne besede, spominjajoča se na obljubo radi rešitve svojih bratov in ni rekla v svojo obrambo nič, dasi ji je srce od boli pokalo, dasi se ji je ustah trgal krič obupa.

Stala je nema kot kip bolesti.

Pod rabeljev meč bi imela položiti glavo! Tako obsodbo so izrekli sodniki in koj so jo izpred sodišča vlekli v pogubo kot detomorilko.

Sla je molčeča in grizla si je ustnice, da ne bi kriknila in obljube zlomila, a ljudstvo je klicalo po poti:

„O glejte, svežo kri se na ustnicah, kri nedolžnih, s katerih je življenje izsesala!“

In padala so prokletstva na glavo obsojene žene od sodnikov, zavržene žene od moža, očrnjene neveste od tašče.

A ko so prišli na mesto smrti, je rzel rabelj iz pod lašča meč velikanski in je blisknil z njim tu v solnce po zraku. Meč je zasial kot kača razdraže-

nato zažgali. Plamen je švignil v votlino, kjer je še dalje razsajal. Vsa gora je smrdela tako grozno, kakor če bi ilele velikanske množine s petrolejem polnih cunj. Toda avstrijska posadka v votlini se še tudi sedaj ni hotela udati in se je še brala skozi več ur.

Ob prihodu Italijanov v Gorico.

Zagrebske „Novine“ priobčujejo s fronte: Zanimiv je bil prihod Italijanov v Gorico. Prve Italijane, ki so prišli v Gorico, so naši polovili in pobili. Nadporočnik Vitič se je bil z njimi po ulicah. Ko smo bili mi odšli, so prišli v mesto Lahi. Eden na konju je nosil črno zastavo. Nasproti mu je prišlo okrog 30 deklet — „svoji, ki jih je bilo treba rešiti!“ Pa toliko krvi preliti! Govoril sem z nekim vjetim italijanskim stotnikom. Rekel je: „La gente era contentissima“ (ljudje so bili prezadovoljni).

Italijansko topništvo je pozobalo Dalmatince. Italijane naše puške. Videl sem, kako so faktom od srda silile solze v oči. Da morajo brez najmanjše lastne krivde zapustiti, kar so bili toliko mesecev krvavo branili! Vendar si čul: „Hvala Bogu! Kogar Bog ljubi, tega tudi kara. Še nas je Hrvatov za mesec dni. Niti najmanj se ne bojmo Italijanov. Bog bo pomagal!“ Slišal sem težko ranjene vzdihovati: „A pomagaj nam sinjska Gospa! Pa nam je tudi pomagala, ker ne bi bil ostal drugače od silnega topništva nihče živ!“ Tako tudi je. To sem videl in slišal natanko pripovedovati od vojakov, a izkusil sem tudi sam na sebi. Padli sta te dni dve bombi nad mano in okrog mene. A vsikdar so mi v mislih Sunitčeve besede: „Deva vas ščiti in brani, bodite jej vedno udani!“ Dasi sem vedno pripravljen na pot v nebesa!

Včeraj sem šel v bojno črto na pokop padlih junakov. Pridem do vojakov, slonečih ob naperjenih puškah. „Kako je, bratje?“ Eden meni: „Dobro! Na Italijane čakam! Pred seboj vidim smrt. A te se ne bojim. Naj le pride tudi ona, ako je volja božja. Enkrat treba umreti!“ Levo in desno pada tu in tam granata. A tudi krogla iz puške udari včasih v drevo gosto zaraščena gozda. Ugaja mi njegova hladnokrvnost. Dokler je takih, ni strahu pred prodiranjem sovražnika. Taki se ne umaknejo, dokler jim je glava na ramenih. Zavedajo se svoje dolžnosti, potem pa kar Bog da in sreča junaška! Nekdo piše v „Slovenec“: „Dalmatinci so proizvajali čuda, ime Dalmatincev je v vseh ustih.“ In ne laže. Najboljši dokaz je to, da so fantje, dve uri prej nego jim je došlo povelje, da zapuste Podgoro, izvršili jurši na Italijane in jih izgnali iz onega dela postojank, ki je bil njim določen za brambo. In trije so bili vjeti, ker sploh niso hoteli verjeti, da je umikanje.“ — „Zürich Tagesanzeiger“ piše o njih: „Branili so se izročiti svoje orožje.“ A eden, ki jim je bil utekel, je pravil: Z bajonetom, kamenjem smo se bili in nazadnje grizli z zobmi. A ako bi bili imeli topništva, bi bila Podgora še sedaj naša! Pa do tega pride itak zore ali kasneje.

Sovražno prodiranje proti Gorici in Trstu ustavljeno.

Prodiranje Italijanov se je ustavilo 2 km vzhodno Gorice pred našo novo bojno črto. Mesto Gorica leži sedaj neposredno pred našo fronto. Za hišami predmestij nabirajo Italijani svoje napadalne kolone in strelji iz italijanskih baterij, postavljenih na zapadnih višinah, letijo noč in dan čez mesto. Laški sunek na Ljubljano, ki bi se imel vršiti po italijan-

na, ki hoče besna grizti in pikati in že je imel pasti na vrat kraljice, ko se je naglo odprla zemlja, razpočila je z gluhim, strašnim pokom, a iz odprtine je prišla svetla, čudovita postava Marije Device, v dolgem plašču, z zvezdnato krono. Jedno dete je držala v naročju, a dvojce se jih je stiskalo k nji, oprijemajoč se z rokami obleke. Z grozečim očesom je pogledala okoli, a množico je prevzel trepet kot mravljje, in kolena so se šibile.

Mati božja je sama prišla iz nebeskih višin, da priča o nedolžnosti.

„Ali naj vedno pravični na zemlji trpi zaradi ljudske zaslepljenosti“, rekla je z žalostjo in grozo Najsvetejša. „Odstopite proč od vaše žrtve! Ona je vezana z obljubo molčečnosti in ne sme govoriti v svojo obrambo, toda jaz bom zanjo govorila! Glej, otroke ti zornet vračam in z ust tvojih ti jemljem pečat in tvojih dvanaest bratov pokličem.“

In kraljica nema je padla k nogam Marije iz zahvalnim poklonom in kriknila je prikrit z radošči. Z globočine srca in stisnjene duše se ji je samo eden izraz izvil iz prsi: „Blagoslovljena!“

Z nebes je zletelo dvanaest orlov in je ostalo okrog svoje sestre in je zopet zaobilo postavo vitezov z zlati opravi, v solnce bliskeči. Z žvenketom mečev so sklonili vitezi svoja kolena pred Marijo Devico in so ji skazovali viteške časti. Ljudstvo se je prekrizovalo in plakalo z radošči in molilo svete ličanje, a kralj je grlil v objemu svojo ženo in pritiskal na svoje srce troje kraljevičev in se zahvaljeval Najsvetejši goreče, goreče — samo mati kraljica je ostala za kazen, ker je hotela pogubiti nevesto, gluha, slepa in nema, kot kamen brez čuta in glasu.

skih vojaških kritikih iz goriške okolice, je ustavljen pred našo novo fronto na Goriškem istofako, kakor že napovedani pohod v Trst pred našo novo kraško fronto. Italijani niso prišli bližje Trstu, kakor so bili začetkom vojne, kajti pozicije ob devinskem bregu so bile komaj dotaknjene z opustitvijo doberdobskih postojank.

Pot v Ljubljano nemogoča.

Svicaški general Cherflis misli, da mora Kadorna poskusiti z nadaljevanjem svoje ofenzive na več točkah, enako Brusilovu, ker je direktna pot v Ljubljano nemogoča.

Krvava borba za goro Monte Cebio.

Bojišče, 7. avgusta. Gora Monte Cebio (severno od Asiaga) je že marsikomu znana iz krvavih bojev, ki se vršijo tam okoli že več kot mesec dni. Čeravno dosega višino do 1800 m višine, vendar jo je Lah hotel porušiti v ravnino. Naše postojanke so na tej črti grozno trpele, kajti vse sovražne sile so bile naperjene le proti omenjeni višini. Po dvadnevem srditem boju se mu je vendarle posrečilo prodreti v prvi naš jarek, v katerem pa se je prav malo časa šopiril. Ker so se naše čete menjale, bili so naši slovenskoštajerski vrli fantje nastavljeni na tej planoti v obrambo proti sovražniku. V noči od 5. na 6. avgusta so ti hrabri branitelji domovine kar nepričakovano z ročnimi granatami napadli sovražnika v omenjenem delu naše izgubljene postojanke in mu jo zopet iztrgali iz rok. Razven tega so še uplenili 5 strojnih pušk in vjeli 76 mož pehote. Osebnost sem slišal od višjih častnikov, kateri so izražali posebno pohvalo Slovincem za hrbre in drzne čine v bojih proti sovragu. Bodimo torej ponosni na naš slovenski narod, katerega ime in čast slovi že po celem svetu. Srčne pozdrave pošiljam vsem bralcem tega lista, posebno pa Haložanom. Vaš prijatelj Franc Svenšek iz Sedlašeka pri Ptuj.

Sestintrideseturna borba.

(Z laškega bojišča.)

Nekega jutra na vse zgodaj zadoni par težkih italijanskih topov. Takoj smo vedeli, kaj bo. In res, vedno bolj je pokalo. Borba se je začela. Bilo je res strašno poslušati doneče topove, kateri so bruhal 36 ur brez prenehanja ogenj proti nam. Mislili smo, da bo Lah razbil celi svet. Kmalu nato smo slišali kliče: „Avanti! Avanti!“ Hej, fantje! Puške v roke! Natakimo bodala! Začeli smo strašno bitko, v kateri niso Lahi nič dosegli. Popolnoma so utihnili in še do danes je mir.

Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem stajerskim Slovincem! Želimo si skorajšnjega svidenja! Deklata, pripravite si šopke! Ivan Mir, desnik, Sv. Jurij ob Ščavnici; Martin Cirjak, Celje; Franc Postrak, Vurberg; Alojz Sever, Ljutomer; Ivan Glogovšek, Brežice; Jožef Rajer, Ljubljana; vsi pri marmorskem domobranskem pešpolku.

Še tri svetnike morajo osvojiti.

Posebni poročevalec milanskega lista „Italia“ poroča iz Gorice: Ne moremo se veseliti posesti Gorice; ko smo jo zasedli, jo moramo osvoboditi še treh svetnikov: Sv. Gabrijele, Sv. Marka in Sv. Gore, s katerih višin Avstrijci obvladujejo mesto. Kako ceremonije v znamenje zasedenja goriškega mesta so se vršile? Vse je viselo pod Damoklejevim mečem Avstrijcev na višinah vzhodno Gorice. Poročevalec toži, kako velike težkoče so za Italijane omenjene tri utrjene višine. Odpor avstro-ogrskih čet tukaj je povsem neverjeten. Na vsak napad sledi takoj protinapad. Kako dolgo bodo še trajali ti strašni boji, kdo ve to? Hitrega konca bojev ob Soči nikakor ni pričakovati.

7000 italijanskih topov na soški fronti.

Priprave za ofenzivo ob Soči, v kateri so Lahi zavojevali goriško mostišče, segajo naravno daleč nazaj. Tam stoječi polki so bili izpopolnjeni, dobro pripravljene rezervne formacije, posebna pozornost pa se je posvečala artilerijski opreči ofenzivne armade. Stevilne nove baterije so bile postavljene. Po italijanskih podatkih je bilo nabranih ob soški fronti skupno 7000 topov. To bi bilo v razmerju frontne obseznosti petkrat toliko artilerijskega materiala, kolikor so ga združili zavezniki v maju lanskega leta ob prebitni fronti pri Gorlicah.

Pri sv. maši ubitih 13 ljudi.

Usmiljeni brat o. Rajmund poroča, da je bil tik pred Italijani še v goriški stolnici. Granate so popolnoma porušile prezbiterij in njegove dragocene slike. Stolp se je podr. Za to barbarsko porušenje ni bilo nobenega vojaškega razloga in to jasno osvetljuje svoječasno italijansko kričanje, ker so avstrijske bombe zažele neko cerkev v Benetkah, ki je stala tik kolodvora. Polovica kapucinske cerkve je podrta. Pri sv. maši je bilo ubitih 13 ljudi, 30 pa težko ranjenih. Ne ve se še, kako je z očetmi jezuiti.

Italijanski kralj v Gorici.

Italijanski kralj Viktor Emanuel se je dne 20. avgusta v avtomobilu pripeljal v Gorico.

Dete pod razvalinami.

List „Giornale d'Italia“ poroča, da so Italijani v Gorici in sicer v Gosposki ulici, pod razvalinami neke hiše našli enoletno deklico, ki je bilo klicala: „Mama, mama!“

Laško časopisje o položaju na primorski fronti.

List „Secolo“ piše: Sovražnik je mogel izvršiti popravo svoje obrambne pozicije od Vipave preko hriba Nad Logom in kote 144 do jezera Pietra Rosa. Vzhodno in severno Gorice je sovražnik v posesti ne morda po italijanskem pritiskanju obupno izvoljenih, temveč moderno pripravljenih postojank. Sovražna artilerija razpolaga z oklopnimi namestitvami in varno skritimi votlinami ter mogočnimi gozdovi in gorskimi kritji. Na razpolago so tu tudi zlozne, široke, za vse kalibre pripravne ceste, ki so v zvezi z železniškimi središči. Tisoče ljudi dela za bojnimi črtami dan in noč, da ojačijo izbrane obrambne črte in železniški promet, ki mu je središče Dornberg, raste neprehoma. Italijani se nahajajo pred zelo razsežno močjo odpornih črt, katerih premaganje stane časa in prevdarka.

Potres v Italiji

Dne 16. avgusta ponoči je bil v Italiji hud potres. Iz mesta Rimini se poroča, da je tam napravil potres posebno škodo. Palača Lestini z umetniškimi deli, stolna cerkev, glavno gledališče, velik nov kopaljski hotel in mnogo hiš je skoro popolnoma uničenih. V okolišču Milana se je odtrgal oblak in napravil veliko škodo. Predilnica Vigano je uničena. Vedno bolj se kaže, da je potres v Italiji zadnje dni napravil ogromno škodo. V Pesara so skoro vse hiše težko poškodovane, prebivalstvo prenočuje pod milim nebom. V 12 krajih v bližini srednje jadranske obale je škoda tako velika, da je večina prebivalstva brez strehe. Okoli 20.000 kmetov je brez strehe in živeža. V kopaljskem Ricione, kjer je bilo 20.000 tujcev, so razen dveh hiš vsa poslopja podrti.

Rusko bojišče.

V Bukovini smo vrgli Ruse zahodno od Moldave več kilometrov nazaj in smo zavzeli važni gori Capul in Kreta. V južnovzhodnem kotu Galicije smo se umaknili na karpatski greben in branimo Rusom tu prehod na Ogrsko. Hudi boji so se razvili zahodno in severozahodno od Stanislava. Naši so se severno od Dnjestra ob izlivu Zlate Lipe umaknili na zahodni breg te reke. Iz prostora pri Brodiju še Rusi vedno silijo proti Lvovu, a ne morejo naprej. Dalje na sever se boji sicer vedno nadaljujejo, a do posebnih sprememb ni prišlo.

Pred novimi velikimi boji v Vzhodni Galiciji.

„Lokalanzeiger“ poroča: V Vzhodni Galiciji vlada že nekaj dni mir. Varati pa se ne smemo o tem, da se pripravljajo tam novi ogromni boji.

Rusi v močvirju.

Piše Jožef Korpar, poddesetnik pri težki poljski artileriji na ruskem bojišču:

Predvčeraj (dne 3. avgusta) popoldne se je tukaj odigrala zanimiva igra. V novih postojankah so nas rujavci zopet hoteli napasti. Slutili pa niso, da nas loči močvirje. S svojim ura-vpitjem so drveli kakih 200 korakov proti našim postojankam, a čudno! V močvirju je naenkrat obtičalo čez 500 mož. Prosili so: „Pani! Pani! Ne pucaj!“ (Gospod! Gospod! Ne streljaj!) Nekaj mož je vendar prikobacalo do naše žične ograje. Med ruskim moštvom v močvirju se je nahajal tudi en stotnik, kateri je bil pa iz maščevanja nad takim ravnanjem kar od lastnega moštva ustreljen.

Kako smo Ruse ustavili.

Severno bojišče, 11. avg.

Veliko nas je tukaj slovenskoštajerskih fantov, zatorej Vam napišem nekaj podatkov, kako nam kaj gre. No, sedaj smo enkrat ustavili Ruse, zakopali se v zemljo, pred jarki smo napletli do 7 vrst bodeče žice, pa pridi moskal, če si upaš! Moskal čepi tu za Prutom ter nas pisano gleda. Dne 28. julija zjutraj so vendar začeli daleč tam na levo od nas napadati, a so našli na Hrivate. Šestkrat so šli k napadu in šestkrat so nesli krvave buče nazaj. Pa so začeli iti vedno bližje po fronti proti nam, pri vsaki luknji so šli poskušat, kje bi šlo skozi, pa nikjer niso mogli naprej. Aha, mi smo že znali: nocoj še pridejo nas gledat. Vse se je pripravilo za sprejem. Vsak je bil na svojem prostoru. In res! Proti 11. uri ponoči so se že pokali z našimi poljskimi stražami, straže so jih en čas držale, potem pa se potegnile nazaj proti nam. Rakete so švigile v zrak, okolica se je razsvetila, strojnice in puške so zaregetale, a naše topništvo vseh kalibrov za nami, mislil sem, da bo ravno sedaj zrušilo svet v prah. Napad je trajal poldu-

go uro. Moskali so prišli malo iz gozda pogledat, a ker smo jim mi tako gosto rčet metali v oči, da niso nič videli, pa so jo pobegnili nazaj. Potem so moji prijatelji privlekli od neke vjete Ruse, ki so se že vsi tresli od strahu in so nam rekli: „Vi nas šecko razbili do prahu, mili bože, mili bože!“ Najbolje pa je bil med njimi vesel neki jud, da je prišel v naše roke in je kar od veselja po eni nogi plesal. Na to se je zopet vse pomirilo. Moskali so šli za Prut tuhtat, kaj bi naredili in še tam do danes tuhtajo. Mogoče bodo do večera zopet kaj stuhtali. No in potem so nekateri naši začeli po jarku vriskati, drugi peti, tretji pa so kričali za moskali „aufbiks!“ ter je zvali na korajžo. Jaz pa sem se potegnil pod zemljo, se zavil v odejo in zjutraj me je prišlo solnce gledat, če še spim. Ko se kuhinja pripelje s kavo, pograbim si posodo in grem po kavo. Po zajuterku gremo vsak na svoj posel brez skrbi, saj naše straže spredaj pozorno čujejo; in če kaj pride, je vsak na svojem mestu, kot bi ga strela prinesla. Tako živimo mi tukaj. Je lepo veselo, če je lepo vreme, a če pa dežuje, tedaj pa je slabo. Bog daj kmalu mir in potem pa na svidenje v domovini! S pozdravom! Jakob Zemljč iz Črešnjevca pri Račgoni.

Pred Solunom.

Bolgari so pričeli z ofenzivo proti Solunu. Prodirajo na levem in desnem krilu. Na desnem krilu so zasedli mesto Florino in več važnih gorskih postojank južno od mesta. Na tem krilu so premagali v dvanednem boju Srbe in sicer podonavsko in drinjsko divizijo, katerima poveljuje kraljevič Aleksander. Na desnem krilu so baje Bolgari že prodrli do mesta Kavala, ki leži vzhodno od Soluna ob Egejskem morju. Tudi v središču, ob Vardaru in sicer v okolici mesta Dojran so se pričele bolgarske in naše čete pomikati proti jugu, tako da se prodiranje proti Solunu vrši na treh glavnih točkah. Bolgari so ob reki Strumi prodrli že 60 km daleč na grško ozemlje. Četverosporazumu so pred Solunom prihiteli na pomoč italijanske in celo ruske čete. Prihodnje dni pa že smemo pričakovati pred Solunom velikih bojev.

Proti Solunu.

Ob levem bregu reke Strume je prišlo dne 21. avgusta do bojev, v katerih so bile francoske čete vržene na desni breg reke Strume. Ob levem bregu reke Strume so bolgarske čete zasedle več grških vasi. Cela fronta od jezera Butkovo notri do jezera Tahino se nahaja trdno v bolgarskih rokah. Na ozemlju pri Florini so Bolgari zasedli gorski greben Niđe-Planino. Tukaj je bila vjeta ena cela srbska stotnija. Vojaški položaj pred Solunom postaja za četverosporazumove čete vedno slabši.

Bolgari pred Kavalo.

O bojih v Macedoniji se poroča iz Soluna, da so bolgarske čete, ki so prodirale iz smeri od mesta Seres, prikorakale s svojimi prednjimi četami pred grško obrežno mesto Kavalo, kjer se sedaj vrše bo-

Sarrail se umika.

List „Petit Journal“ piše, da se je general Sarrail s svojo armado umaknil s prve na drugo črto svoje obrambe.

Koliko štejejo armade pred Solunom?

Poročila iz Aten pravijo, da imajo Bolgari in naši pred Solunom 200.000 do 220.000 mož, general Sarrail, poveljnik sovražne armade, pa ima do 250 tisoč mož.

Rumunija.

Rumunija se še vedno ni odločila. Kolikor je posneti iz sedanjega položaja, Rumunija ne bo udarila po Avstriji, a bati se je, da bo Rusija izsilila si prehod svojih čet čez rumunsko ozemlje. Nekateri listi pravijo, da Rumunija ne bo posebno močno ugovarjala, ako bi ruska armada čez Rumunijo prodirala proti Bolgarski in Sedmograški. V tem slučaju bo Avstrija smatrala, da je Rumunija stopila na stran naših sovražnikov in bo z oboroženo silo odgovorila Rumuniji za njeno zahrbtnost. Rumunijo veže z nami posebna pogodba, po kateri bi nas morala v slučaju vojske podpirati z vojaštvom. Vse to nas spominja dogodkov pred vojsko v Italijo. Sicer pa se je v zadnjem času položaj v toliko zboljšal, da pravijo, da je izključeno, da bi prišlo v bližnjem času do vojnih zapletljajev z Rumunijo. Poročila pa se tako križajo, da moramo čakati, kaj bo.

Lakota na Rumunskem.

Iz Bukarešte poročajo švicarski listi, da so pač na Rumunskem vsa skladišča polna žita in da dela-

jo veleposestniki presiljajne kupčije, delavstvo pa da trpi lakoto. Rumunska aristokracija ne more zaradi vojne v inozemska letovišča in se je zbrala v Konstanci, kjer živi razsipno in razkošno, dočim nima delavstvo ne zaslužka, ne živil in so se že zgodili poulični izgredi.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljujejo izredno hudi boji. Sicer pa ni nobene posebne spremembe ne ob reki Sommi in tudi ne pred Verdunom.

Še šest tednov velikih bojev.

Francoski vojaški kritiki pišejo v listu „Gaulois“, da bodo trajali veliki boji na ruski fronti le še šest tednov. Potem prične namreč jesensko vreme, ki bo oviralo nadaljna vojna podvzeta. Vojaški kritiki dvomijo, da bi se v tem času posrečilo Rusom več, kakor zasesti nekatere leta 1915 izgubljene, v vojaškem oziru važne točke.

Kedaj bo mir?

Lord Northcliff, lastnik največjih angleških časopisov, je obiskal te dni italijansko fronto in se od tam odpeljal v Rim. V Rimu je izjavil, da sklence Angleška mir še le tedaj, kadar bo nemški cesar kakor vietnik pripeljan na Angleško. — Angleži postajajo blazni.

Naše žrtve za domovino.

Svoje mlado življenje je daroval na oltar domovine nadebudni mladenič Jožef Macur, doma iz Mrčnega sela pri Koprivnici. Bil je dne 18. junija na Laškem zelo močno ranjen, odkoder so ga prepeljali v bolnišnico v Inmost. Tam je dne 25. junija izdihnil svojo blago dušo. — Na Laškem je pri nekem naskoku padel pričen mladenič Jožef Petan iz Železnega pri Podsvredu, star šele 21 let. Pokopan je bil dne 9. julija na tamkajšnjem vojaškem pokopališču blizu gore Cima Dodici. Bil je izvrsten zidarski pomočnik in zelo šaljiv; vsakdo ga je čislal. — Junaške smrti je padel za domovino Jakob Zelenik iz Črmlje pri Sv. Boltenku v Sl. gor. Bil je dne 12. julija ob sovražne granate zadet v glavo ter je med potjo, ko so ga nesli sanitetci, izdihnil svojo dušo, star 26 let. Poznan je bil daleč okoli kot cerkveni pevec. Pri vojakih so se trije bratje: ognjčar Ludovik v Dalmaciji, narednik Franc v Ljubljani in Karl kot visokošolec v Pragi. Kadetspirant Jakob je bil edina pomoč sestri in staremu očetu, kateri se je tudi boril leta 1878 v Bosni; mati pa je umrla pred 6 leti. Mlado življenje je ugrabila nemila smrt iz župnije Sv. Barbare pri Mariboru in sicer sina našega cerkvenega ključarja Jožefa Domitar, ki je služil kot topničar na južnem bojišču. Bil je dne 29. junija težko ranjen od sovražne granate in je čez osem dni umrl v vojaški bolnišnici. Starišem, ki so sedaj že drugega sina izgubili na bojišču, naše sožalje!

Vsem padlim slovenskim junakom svetila več na luč!

Tedenske novice.

Najvišja zahvala. Okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Ivanu Dreflak ter vsemu učitelstvu političnega okraja mariborskega se je izrekla za odlične zasluge v vojni oskrbi cesarska zahvala.

Tržaški Slovenci ob cesarjevem rojstnem dnevu. Dne 18. avgusta sta se predstavila gospodu cesarskemu namestniku, ekscelenci baronu Fries-Skeneju, gg. dr. Josip Wilfan in dr. Edvard Slavik s prošnjo, da sporoči pred Najvišji prestol vdanostna voščila tržaških Slovencev povodom cesarjevega rojstnega dne. Gospod namestnik se je zahvalil najpriščneje ter je izjavil, da s posebnim veseljem sporoči v Najvišje znanje ta izraz vdanosti tržaških Slovencev. Pri tem se je z besedami najtoplejega pripoznavanja spomnil izvrstnega vedenja, ki so je tržaški in primorski Slovenci vsikdar kazali v minulem vojnem letu in je posebno naglašal nad vso hvalo vzvišeno vedenje slovenskega prebivalstva v občinah, neposredno sosednih soški fronti in težko prizadetih po vojni, ki je (vedenje) dalo najlepše in najčastnejše izpričevalo njega patriotičnemu mišljenju in avstrijskemu čustvovanju.

Ameriški Slovenec sestavi nov zrakoplov. F. Zele, sin pogrebniaka Josipa Zele, je sestavil v Ameriki nov zrakoplov, ki je bil od 20. do 25. junija t. l. v mestu Kleveland razstavljen. Mladi Ferdinand Zele je star 18 let.

Slovenski ameriški prostovoljec. K ameriškimi prostovolcem je pristopilo večje število Slovencev, katerih bojno razporedenje proti Mehiki raste.

lastnem vrtu, ali pa oddajte svojim sosedom ali trgovini s semenjem. Bila bi naj resna dolžnost vseh vrtnarjev in posestnikov vrtov, da spravijo mnogo semenja špinače in solate, da nam ne bo jeseni in spomladi manjkalo semenja teh priljubljenih zelenjad. Sploh priporočamo našim ljudem, naj skrbijo za seme vseh vrst sočivja in drugih pridelkov z vrtov in njiv. Radi vojnih razmer bo semenje spomladi neprimerno drago, mnogo vrst semenja pa sploh ne bo dobiti.

Razne novice.

Živ zakopan. V mestu Speyr na Nemškem je policijski pes našel poljskega čuvaja Kuzmo živega zakopanega v zemljo. Izkazalo se je, da so trije lopovi poslali Kuzmi vest, naj pride hitro na polje — češ, da krađe nekdo krompir. Kuzma je šel takoj na označeno mesto, da vidi, kaj je. Ko je prišel mimo drevesa, je eden lopov nanj ustrelil in ga lahko ranil, druga dva pa sta ga podrli in ga zakopala živega v zemljo. Lopove so že zaprli.

Kura rešiteljica. Na severnem bojišču je bil ranjen nemški narednik. Tovariši so ga videli, kako se je splazil na stran, a na pomoč mu niso mogli priti, ker so Rusi vsakega ustrelili, kdor se je prikazal. Šele čez teden dni so mogli iti gledat, kaj je z narednikom. Seveda so mislili, da ga najdejo mrtvega, a na svoje veliko začudenje so ga našli še živega. Pokazal jim je belo kuro, ki je sedela v njegovi bližini in je rekel: „Ta je moja rešiteljica.“ Pozneje je povedal, da je bil že pripravljen na smrt, ko je prišla kura in si tik njega napravila gnezdo. Ko je bila zlegla jajce, je odšla. Sedem dni in sedem ur je narednik ležal na istem mestu in vsako jutro je prišla kura ter mu zlegla jajce.

Vojni vjetniki v Avstriji. Glasom uradnih izkazov je zdaj v Avstriji približno 1.000.000 vojnih vjetnikov, katerih vzdrževanje velja na leto 860.000.000 kron. Stroški za hrano znašajo 320.000.000 K, stroški za nadzorstvo 90.000.000 K. Za delavce je porabljenih kakih 400.000 mož, ki zaslužijo na dan po 3 K, kar znaša na leto, računajoč 300 dni, 360.000.000 K. Toliko odslužijo torej vjetniki sami od izdatkov, ki jih ima država zanje.

Kako je pokopal svojega tovariša. Desetnik F. Gerlič, doma od Sv. Petra pri Mariboru, piše svoji ženi: Ne vem, če si poznala Jožeta Pukl. Njegovi stariši so bili nekdanj pri Sv. Petru v Trčevi. Z Jožetom sva midva skupaj v šolo hodila. Prišel je k našemu oddelku in je bil 6 mesecev tukaj pri nas. Midva sva bila zmiraj skupaj, ker me je zelo rad imel. Sedaj pa je ta ubogi siromak padel ravno poleg mene in se je prevrgel na me in kar besede več ni dal od sebe, ker ga je sovražnikova krogla zadela ravno v brado in mu je razbila celi obraz in zraven sem bil še jaz ves krvav. Oh, ljuba žena, kako je to žalostno! Kaj si bo začela njegova žena notri v mestu z dvema otrokoma! Zgodilo se je to ravno dne 14. junija ponoči ter sem to hitro pisal v Maribor negovi ženi. Jaz sem ga tudi prav lepo pokopal in sem mu napravil lep grob na mirnodvoru in lep križ zasaklil na grob ter napisal na križ njegovo ime in dejal na križ lep venec. To sem mu napravil, ker sva si bila zelo dobra in sva se še tisti dan pogovarjala, da me bo prišel obiskat k Sv. Petru, če prideva zdrava domu. Sedaj pa je že med pokojnim! Oh, ljuba žena, kako je to žalostno! Takih slučajev je na stotine.

Krst dvojčkov na bojišču. Z bojišča se dne 5. avgusta poroča: Danes Vam opišem par izvanrednih dogodkov z naših bojnih poljan. Komaj četrte ure za bojno črto je velika, dobro obljubena vas, katero pa „muskal“ vsak dan obstreljuje z granatami in šrapneli. V tej vasi je povila pred par dnevi neka žena dvojčka: dečka in deklico. V vasi ni duhovnika, da bi sprejel ti dve bitji v občestvo „trpežnih ma zemlji“, pač pa imamo v vasi svojega vojnega kurata, ki je krstil novorojenca. Duhovnik-vojak je krstil ta dva dvojčka, dva vojaška zdravnik sta držala vsak eno dete na rokah in zastopala botre; nek sanitetni praporščak je nadomestoval cerkovnika. Kaj ne da, kaj takega je mogoče le v svetovni vojni.

Šolska naloga malega Stankota: „Avstrija je bila prej v Evropi, zdaj je pa na bojišču, razentega nam je vsem v srečo, drugim pa v želoču. Avstrija je zelo velika; ko se enkrat začne, je ni izlepa konec. Avstrijska zemlja je zelo rodovitna, če nanjo stopi sovražnik, je pa vroča, tako da mu ni obsta, zlasti ko vidi naše vojake. V Avstriji je tudi zadosti cvetic, pa samo za nas; za sovražnike rastejo le palice in pa cepei, pravi naš oče. Podnebje je pri nas zmerno, zato smo pa tudi mi zmerni, zlasti zdaj, ko je vojska.“

Zaradi 5 v je dala življenje. Na trgu v Lodzu na Ruskem Poljskem je žena Močna prodajala sočivje. Neka stranka ji je plačala 5 v premo. Ko je kmetica to zapazila, je stekla za stranko, a je prišla pod vlak in bila povožena. V njeni obleki so našli vsitih — 30.000 rubljev!

Dopisi.

Maribor. Zavod 88. šolskih sester v Mariboru je dne 15. avgusta praznoval dve globokoresni slavnosti, namreč: preobleko, oziroma obljube, in posebno vojno pobožnost, ki so jo določili prevzvišeni kne-

zoškoj. Spored je bil jako obsežen. Dopoldansko opravilo je trajalo od 7. do 12., popoldansko pa od 4. do 6. ure. Točno ob 7. uri zjutraj so došli prevzvišeni knezoškoj v zavod. Pri vходу jih je pričakovalo 32 nevest in sicer: 18 mladenk, ki so ta dan iz Njih ekselence rok prejele redovno sv. obleko, in 14 sester, ki so v pričo prevzvišenega knezoškoja napravile sv. obljube. Vsem je veselja in ginjenosti žarelo lice, ko so v lepem sprevodu pred knezoškofo stopale v praznično okinčano cerkev, kjer je že bilo zbrano precejšnje število gostov in sorodnikov. Po slovesni peti sv. maši so prevzvišeni knezoškoj v zares krasnem tridelnem govoru, ki so ga tako izborno prilagodili razmeram časa in slavnosti, do solz ganili svoje poslušalce. Kako krasno so v prvem delu opisali obleganje Betulije in rešiteljico Judito, oziraje se vedno na duševne boje in preblazeno devico Marijo. V drugem delu so razlagali sedem žalosti Mater božje ter vse prekrasno združili s trpljenjem sedanjega časa. Nikogar niso pozabili. Tretji del je bil posebno nevestam namenjen. Opozorili so jih na žrtve in veliko plačilo redovnega življenja ter jim želeli vstrajnosti in blagoslova božjega. Po dovršeni preobleki in sv. obljubah so navdušeno zapeli zahvalno pesem in podelili z Najsvetejšim sv. blagoslov. Konečno so zaorili veličastni glasovi cesarske pesmi, ki je tvorila sklep dopoldanskega opravila, o katerem moramo reči, da tako lepega še nismo imele. — Popoldan je bil izključno namenjen vojni pobožnosti. Bil je takorekoč tih odpočitek pred izpostavljenim Najsvetejšim. Vsa kongregacija je bila tu zbrana in je opravila skupno sv. križev pot, rožni venec, redovniške in zasebne molitve s prisrčno prošnjo do Gospoda vojnih trum, naj podeli naši mili domovini slavno zmago in skorajšnji blagodejni mir. Po sv. blagoslovu je zadonela še lepa pesem Materi božji v čast.

Maribor. Mestni magistrat razglša, da mora mestno prebivalstvo zelo varčevati z vodo, kajti radi vpoklicev v vojake velikega dela osebja, zaposlenega pri mestnem vodovodu, mora opravljati ostalo osobje noč in dan službe, kar bi pa lio za delj časa prenaporno. Kdor bi ne varčeval z vodo, bi mu magistrat vodovod zaprl.

St. Peter niže Maribora. Stefan Muršek je na Ruskem vjet že od dne 4. junija 1915. Piše, da se mu dobro godi. Pri nekem kmetu je za hlapca, dela doma in na polju in ima piti in jesti dovolj. Tretji brat Konrad je bil že dvakrat ranjen in je sedaj v Krakovem, četrti brat, najmlajši, pa je na južnozahodni fronti. — Slabše se godi Alojziju Toplak, posestniku iz Metave, ki je v Sibiriji vjet. „Slabo se mi godi tu, ker je želočec večkrat prazen kakor poln. Nimam denarja, bandura je razcapana, sem poln uši, ležišče pa trdo. Velika je naša pokora.“ — Denarja potrebuje Ant. Koletnik, ki dela na železnici. Tam pač dobi denar, a preživeti se morajo sami. Piše mnogo krat. Pismo pride v 16 dneh sem, tje pa ne dobi skoraj nič, čeravno mu žena pošilja dopisnice, tobak in denar. — Jožef Hamer dela v rudnikih, zasluži veliko in se mu godi še precej dobro, seveda je delo težavno. Srečnejši so tisti, ki smejo na delo, hudo se pa godi onim, ki morajo ostati zmiraj v skupnih tabornih. — Meseca julija sta prišla v rusko vjetništvo Ludovik Sunet, posestnik iz Metave, in četovodja J. Gold iz Ruperč, ki je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. in II. razreda. Želimo vsem srečno vrnitev!

Kamnica pri Mariboru. Tukajšnji župan in načelnik prostovoljne požarne brambe, Anton Hofbauer, je bil odlikovan s častno kolajno za 25letno zaslužno delovanje kot stotnik tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva.

Silvnica pri Mariboru. Dne 20. t. m. se je priredila pri nas v prostorih Bralnega društva cesarska slavnost, katere je bila zelo dobro obiskana. Domači pevski zbor je prednašal domoljubne pesmice. Učenka Ramšak je predavala Silvin Sardenkovo „Soči.“ Poslanec dr. Korošec je imel slavnostni govor. S cesarsko pesmijo se je končala lepo vspela slavnost.

Ruše. Ruška nedelja, dne 10. septembra, se bo letos pri nas posebno slovesno obhajala. Opozarjamo Marijine častilce, da pridejo!

St. Ilj v Slov. gor. Obmejni Slovenci smo v nedeljo, dne 20. avgusta, priredili lepo cesarsko slavnost. Dvorana Slovenskega Doma je bila nabito polna gostov iz domače in sosednjih župnij. Slavnostni govor je imel vrlodelavni naš domači kaplan č. g. Pavlič. Mladenke so predstavljale obe igri v splošno zadovoljnost. Hvaležni smo tudi pevskemu zboru za mične pesmi, kakor tudi za deklamacije. Ubogi vojni pohabljeni dobijo od Bralnega društva kot čisti dobiček prireditve znatno svoto. Bralno društvo in naša mladina, le vrlo naprej!

Sv. Duh na Ostrem Vrh. Cerkevni stolp se nekoliko popravlja, dobil je popravljen streho. Letos je blisk večkrat po njem udrihal. Delo izvršuje klepar Majcen iz Lučan s spretnim pomočnikom. — Odhajajoči vojščaki imajo prav, da tudi doma ni več prijetno. Krađe in vlomi se podnevi in ponoči. Kazen sledi. Ljudje božji, kam plovemo? Sv. Duh nas je zapustil.

Marenberg. V nedeljo, dne 10. septembra, je sestanek Dekliške Zveze pri Sv. Janezu po dopoldanskem opravilu v društveni sobi. Pridite!

Slovenci v Poli smo posebno slovesno obhajali cesarjev rojstni dan. V Fazani, kjer je vse polno Slovencev, smo okrasili vse hiše. Godba na bojni ladji je igrala cesarsko pesem. Slovenske pesmi so se razlegale tje po naši Adriji. Prisrčne pozdrave! — Alojzij Sever, poddesetnik iz Stročeje vasi pri Ljutomeru.

Krajevna imena v Dalmaciji. Nedavno smo poročali, da je vojaška oblast odredila, da se imajo otoki in kraji v Dalmaciji imenovati edino le s pravim hrvatskim imenom. Zaderski „Narodni List“ pričakuje sedaj, da bodo vojaški oblasti sledile tudi politično-upravne z enako naredbo. Mi pa pričakujemo, da se z dosedanjjo prakso preneha po vsem ozemlju, ob Jadranskem morju. Saj kažejo ravno sedajni dogodki, kako važno je tudi za državo, ako se že v krajevnih imenih kaže na zunaj pravo lice in narodni značaj dežele.

Kovčegi in obleka padlih in pogrešanih. Svoji padlih, pogrešanih ali vjetih vojakov morajo pismeno zahtevati, da jim vojaška uprava izroči kovčge in obleko. Tozadevne pismene prošnje je vložiti nekelekovane potom županstva na nadomestni bataljon dotičnega polka. V tej prošnji je navesti zadnji naslov v vojake poklicanega, kot: stotnijo, maršbataljon in dan vpoklica. Kovčge in obleko padlih, pogrešanih in vjetih vojakov naj svoji zahtevajo zlasti v tem slučaju, ako jim je vojaška uprava že izročila predmete, katere je imel dotični pri sebi tedaj, ko je padel na bojišču.

Naši vojak v Jeruzalemu. Pred kratkim sta se peljala dva oddelka avstrijskih vojakov skozi Jeruzalem, kjer so jih presrčno sprejeli. Mesto je bilo okrašeno z avstrijskimi, s turškimi in nemškimi zastavami. Pred mestnimi vrati so se zbrali turški častniki, avstrijski konzul Kraus in prebivalstvo. V dežju cvetic so čete prepevaje korakale skozi mesto. Pri Jaffa-vratih so jih pozdravljale verske občine in šolska mladež. Opolnoči so odkorakali avstrijski vojak naprej.

Gospodarske novice.

Smrekovo lubje ali skorja. V spomladi so oblastva izdala oklic, naj se letos napravi kolikor mogoče mnogo drevesnega lubja za strojilo, ker tujih tvarin za izdelovanje usnja in podplatov zelo primanjkuje. Naši gozdarji in lastniki gozdov so bili posebno priidni in so pripravili velike množine drevesne skorje. Oblast je določila najvišje cene in sicer 30 K za 100 kg nezmlačene in 36 K za 100 kg zmlačene skorje. Tovarnarji in lastniki usnjarn pa zdaj nočejo plačevati po tem ključu in ponujajo samo 20 do 24 K. Vprašali smo na uradnem mestu in se nam je reklo, da se naj lastniki skorje obrnejo na sledeče naslove: Vojaško oskrbovalno skladišča v Mariboru, povelistvo rezervne pekarije št. 16 v Ptuj in centrala za usnje, Dunaj I.

Tečaj. Na mariborski sadjarski in vinarski šoli se bo od 18. do 20. septembra vršil tečaj za izkoriščanje in vnovčenje sadja in sočivja. Več v inseratu.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu se ni pokupilo, oziroma poprodalo, nič tujega hmelja in cene za tuj hmelj, ki so bile samo na papirju, so bile 60—70 K za 50 kg. Vsled neugodnega vremena bodo imeli letos v Nemčiji in na Ogrskem neugodno hmeljsko letino, isto velja o hmelju v Galiciji. Računa se, da bo pokupila Nemčija letos precejšnjo množino avstrijskega hmelja. Savinjski hmelj si je vsled ugodnejšega vremena v zadnjih dneh precej opomogel in obeta srednje-dobro hmeljsko letino. V Savinjski dolini zahtevajo letos hmeljski obiralci vsled pomanjkanja delavcev neprimerno visoke delavske mezde. Obiranje hmelja je sedaj v Savinjski dolini v polnem teku.

Skrbite za seme! Da si za vse slučaje zagotovimo doma dovolj semenja, priporočamo vrtnarjem in lastnikom vrtov: 1. Pustite dozoreti na vrtovih vse še stoječe rastline špinače. 2. Določite od poletne solate čim največ lepo razvitih glav za dobavo semena; naj se razcvetijo. Dobro sezorelo seme skrbno izmlatite, očistite in shranite na suhem za setev na

Sv. Andraž v Slov. gor. Dekliška Marijina družba priredi dne 27. avgusta v šoli zanimivo igro „Marjeta, ali: Duhovi luči in teme.“ Vsi domačini in sosede so prijazno vabljeni. Ker dobi čisti dobiček avstrijski Rdeči križ, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Leskovec. Letos se obhaja god sv. Avguščina tako-le: Dne 2. septembra, v soboto, ob 9. uri predpoldne sv. maša; zvečer ob 6. uri hrvaška pridiga, litanije; od 4. do 8. ure zvečer spoved. Dne 3. septembra, v nedeljo, rana služba božja ob 7. uri zjutraj, pozna ob 10. uri dopoldne, ena sv. maša ob 6. uri zjutraj; spoveduje se od 5. do 10. ure dop.

Celje. Na tukajšnji orglavski šoli se je dne 18. julija t. l. vršil glavni izpit, pri katerem sta na vsa vprašanja Rodik Franc in Balog Vinko (Medjimurca) č. g. kateheta A. Lasbaherju hvalno odgovarjala. Posebno pa se je odlikoval nadarjeni absolvent g. Rančigaj Pavel iz St. Jurija ob Taboru, kajti proizvajal je na orglah umotvore najmodernejših skladateljev in Griesbacher-mašo ter na glasovirju pokazal, koliko tehnike si je pridobil v teku treh let. Namerava se podati na cerkveno-glasbeni zavod v Repensburg na Nemškem. Konečno je milostlivi opat g. Fr. Ogradi dal vsem učencem lepih naukov za bodočnost, ter razdelil spričevala štirim izkušencem.

Celje. Slovenski fantje prostostrelci nam pišejo: Bojujemo se zoper Laha in ga klestimo, da je veselje. Slovenska kri nikdar ne stali. Pozdrave vsem odjemalcem tega lista ter ljubim domačim, posebno slovenskim dekletom Potnik Jožef, Celje; Krajnc F., Čret pri Celju; Pečovnik Ciril, Zavodna-Celje; Lš Feliks, Na Trati pri Cmureku, Savinšek Janez, Mozirje; Margetič F., Zavodna-Celje; Rantaša Davor., Radinec; Alojzij Janko.

Celje. Nadporočnik-računovodja in oskrbnik tukajšnje kaznilnice Oskar Fritsch in oficijal Karol Bien sta bila odlikovana z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne. — Na severnem bojišču je padel sin tukajšnjega trgovca Friderika Jakovič, poročnik Gustav Jakovič.

Nova Stifla. Srčne pozdrave pošiljajo iz Tirolskega vsem ženam in dekletom pri Novi Stifli: desetenik Franc Zavolovšek, poddesetenik Jakob Tratnik, pešci Jožef Matjaž, Ciril Vršnik, Jožef Sinkovec in Matevž Suhoveršnik, vsi doma iz naše župnije.

Sv. Lenart nad Laškim. Na cesarjev rojstni dan je umrl tukaj g. Andrej Stegenšek, stavbenik, trgovec in krčmar v Teverah. Rajni je bil oče preč. g. dr. Avguščina Stegenšek, profesorja bogoslovja v Mariboru. Radi svojega ljudomilega značaja je bil rajni znan in priljubljen ne le v domači župniji, ampak daleč naokrog. Njegove zasluge, katere si je bil pridobil za domaćo župnijo, je povdarjal v nagrobnem govoru bivši šentlenarški župnik, preč. g. duh. svetovalec in župnik v Trbovljah, Fr. Časl. Pogreb, katerega je vodil preč. g. dr. Fr. Kruljč, dekan in nadžupnik v Laškem, se je vršil v nedeljo ob mnogobrojni udeležbi ljudstva in v spremstvu 5 preč. gg. duhovnikov. Preč. g. dr. Avguštinu Stegenšek in vsem sorodnikom rajnega naše najiskrenejše sožalje!

Dobje. Umrl je dne 13. avgusta t. l. bivši dolgoletni župan Tomaž Pintar, zadet od srčne kapi. Bil je vedno zvest sin katoliške cerkve in dolgoletni naročnik naših listov. Svetila mu večna luč!

St. Ilj pri Velenju. Dne 10. t. m. je umrla blaga žena Helena Rojnik, po domače Krušička, mati 3 sinov, kateri so vsi v vojni, in treh hčer; dve ste omoženi, mlajša hčerka Anica je pa ostala sama z očetom. N. v. m. p.

Sv. Rok pri Slovenjgradcu. Tukaj je grozna suša. Živini ne bomo imeli kaj pokladati. — Dne 16. t. m. je bila lepa procesija, katere se je udeležilo o-bilo ljudstva. Prosili smo Boga za srečni skorajšnji konec vojske.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 24. avgusta.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 23. avgusta.

Rusko bojišče.

Zahodno od Moldave so nemške čete zavzele z naskokom nadaljno rusko infanterijsko postojanko, kjer so vjele 200 Rusov in vplele 2 strojni puški. Pri kraju Zabje so bili ruski sunki odbiti. Na ozemlju Kukulja se bitka nadaljuje. Dalje severno pri manjšem vojnem delovanju in popolnoma nespremenjenem položaju nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti je sovražna artilerija od časa do časa živahno obstreljevala posamezne prostore. Italijanski zrakoplovci razvijajo živahno delovanje. Pri Bohinjski Bistrici je padel v naše roke sovražni dvokrovnik. Posadka je bila vjeta.

Na Tirolskem nam je podvzetje na fronti doline Fleims spravilo v našo oblast 80 neranjenih Italijanov in 2 strojni puški.

Balkansko bojišče.

V prostoru Valone razvija sovražnik živahnejše delovanje. Eno naših letal — pod vodstvom štabnega narednika Arigi — je v boju s štirimi sovražnimi letali sestrelilo dva sovražna letala. Eno leži ob izlivu reke Skumbi, drugo je pa padlo v morje, kjer je bilo spravljeno na varno od sovražnega torpednega rušilca.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Iofel, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 23. avgusta.

Rusko bojišče.

Od morja do Karpatov nobenih posebnih dogodkov. V gorovju smo razširili posest Stare Vipčine z zavzetjem v naskoku novih sovražnih postojank; dobili smo 200 vjetnikov, med njimi bataljonski štab, vplenili 2 strojni puški in smo odbili napade. Na obeh straneh Črnega Čeremoša niso imeli ruski pridobitveni poskusi nobenega uspeha.

Balkansko bojišče.

Očiščenje sovražnika na goratem ozemlju zahodno od Ostrovskega jezera je dobro napredovalo. Opetovani srbski sunki v Moglena-ozemlju so bili odbiti.

Bolgarska zmaga.

V dolini reke Strume so Bolgari dosegli sijajno zmago. Na stotine mrtvih sovražnikov leži na bojišču. Število vjetnikov znaša več sto mož. Plen je izredno velik.

Italijani pred Solunom.

Lugano, 23. avgusta.

Iz italijanskih poročil je posneti, da je laška četa pred Solunom komaj tako močna, da bi se sestavila ena divizija. Čete, ki jih je Italija poslala pred Solun, so večinoma oddelki, ki so se nedavno borili v južnih Tirolah.

Listnica uredništva.

Radi galice. Dotične galice ni več dobiti. — Hoče pri Mariboru: Če se dva moža iz Rogoze stepeta, ni to nikak tako važen dogodek, da bi to moralo priti v časnik. Pišite raje kaj drugega. — Trbovje: Glede gosposkijske soli se obrnite na g. ravnatelja Belleta v St. Jurju. Glede čigovec, ki vam morejo kakega blaga prodati, pa ne moremo izraziti svojega mnenja, ker nam razmere niso znane. V listu pa taki reči ne smemo objaviti. — Poljeane: Ako imate glede oddaje moke natančne in zanesljive podatke, ter priče, ki vam bodo to potrdile, prirož te se na okrajno glavarstvo. — Videm: Zahvala za to število prepozno. — Raznim dopisnikom: Kar daues ni prišlo na vrsto, pride prihajajo ali pa priobčimo v Straži.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 se je zobjet še na novo tiskal in se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštnino vred 1 K. Pridjan mu je tudi koledarček za leto 1917. Kdor še torej nima tega koledarja za leto 1916, naj si ga zdaj naroči!

„Božja pot na Svete Gore.“ Na razna vprašanja o tej lepi in priljubljani molitveni knjižici odgovarjamo, da se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru po 80 vinarjev 1 komad. Ker bo tudi letos, kakor vsako leto, običajno romanje s Slovenskega Stajerskega na Sv. Gore, zlasti dne 6., 7. in 8. septembra in v naslednji osmini, bodo romarji imeli priliko s ta molitvenik, ki poleg zgodovine Sv. Gore vsebuje prav lepe molitve, kupiti na Sv. Gorah. Cena mu je 80 vin.

Bogomila. Nove molitvene bukvice za slovenska dekleta. Spisal F. S. Šegula. Nov dekliski molitvenik se ne odlikuje samo po svoji nizki ceni, ampak zlasti tudi po svoji točnosti in porabnosti. „Nov“ se imenuje, ker res porablja vse najnovejše določbe in odloke sv. Stolice zastran odpustkov in pobožnosti. „Zakladnica“ odpustkov od str. 44 do 70 je v podatkih popolnoma zanesljiva. Zraven navadnih molitev ima še Bogomila pobožnosti: a) na čast sv. Duhu, b) na čast Rešnjemu Telesu, c) na čast Srcu Jezusovemu, d) v čast trpljenju Kristusovemu, e) k devici Mariji, f) na smrti postelji. II. del „Marijanska kongregacija“ obsega začetek in razvoj, pomen, ureitev, zagovor in vodstvo Marijinih družb ter popolni obrednik, ki bo zlasti voditeljem Marijinih družb dobro služil. III. del „Pesmarica“ je tudi zelo obširna. Vmes je vpletenih vse polno nauk in praktičnih nasvetov, tako da lahko rečemo: Vsaka mladenka bo vesela, če to knjigo v roke dobi! Za zdaj se dobi samo v platno vezana v zlati obrezi in stane s poštnino vred komad K 1.50. Dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja in tolažbe, ki so nam došli ob smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Franca Seršen,

izrekamo tem potom vsem pristrčno zahvalo. Osebito se zahvaljujemo vlc. g. dekanu ter vsej duhovščini, ki so počastili rajnega na zadnji poti.

Naj blagovolijo sprejeti našo pristrčno zahvalo: gg. preblagorodni g. okr. glavar, g. župan, vsi gg. vojaški dostojanstveniki, vse uradništvo in učiteljstvo, člani okr. zastopa ter različna društva, ki so bila tako mnogostevilno zastopana.

Posebno smo hvaležni „Slov. pev. društvu“ za v resnici ginljivo petje, vsem darovalcem tako številnih in prekrasnih vencev ter vsem onim, ki so rihiteli od blizu in daleč in spremili blagopojnika k zadnjemu počitku.

Končno si štejeemo v dolžnost, zahvaliti se vsem onim, ki so obiskali in tolažili pokojnika v njegovi mučni boleznini.

Globoko žalujoči ostali.

Franca Seršen,

veleposestnik, trgovec in vinotržec v Ljutomeru, podnačelnik okr. zastopa, predsednik Čitalnice ter ustanovnik mnogih narodnih društev itd.

v soboto, dne 12. avgusta ob 10. uri zvečer po dolgi, zelo mučni boleznini, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika se je vršil dne 15. avgusta, ob 5. uri popoldne na domače pokopališče.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

V Ljutomeru, dne 18. avgusta 1916.

Marija Seršen roj. Kavčič,

soproga.

Matija, Ana, Rezika, Franc in Ivo

otroci.

Marija Seršen, roj. Lipovec,

sinova.

Bojan in Ljubomira,

vnuka.

Loterijske številke.

Gradec, dne 16. avgusta 1916: 54 41 22 56 87
Linc, dne 19. avgusta 1916: 15 6 52 45 70

Mala naznanila

Decimalno tehtnico staro-rabljeno, a tako, ki je še popolnoma za rabo, 150 ali 200 kg, bi rad kupil. Ponudbe z navedbo cene na upravnistvo Slov. Gosp. pod „Tehtnica št. 503.“

Viničar, priden, zanesljiv delavec, 3-4 delavske moči, se proti dobri plači sprejme pri R. Flieku, Fram pri Mariboru. 526

Steklenice od 11 naprej kupuje vinska trgovina Maribor, Šolska ulica 5. Cvitančič. 527

Malo posestvo blizu 3 orale, njive, travnik in sadonostnik, v Kanji pri Pesnici št. 3, se da v najem ali pa se proda. Resni kupci se naj oglasijo na licu mesta dne 3. in 4. septembra. Meštarji izključeni. 525

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k nemu otroku. Več se izve pri gospe Krošl, v Koroški ulici št. 31. Maribor, vrata 5. 528

Lepo stanovanje se da v najem. Obstojajo iz 3 sob, kuhinje in z gospodarskim poslopjem, v Gor. Sv. Kungoti, vpraša se v župnišču. 524

Učenca za trgovino z mešanim blagom, sprejme trgovina M. Oset, Muta. (Hohenmauthen). Nastop takoj, oni z meščansko šolo imajo prednost. Učena doba in pogoji po dogovoru. 529

Na prodaj hiša s sobo in kuhinjo 170 sežnjev zemlje, 3/4 ure od Celja. Vpraša se pri Skale, Gaberje 20 pri Celju. 533

Mladenka, stara 18 let, želi stopiti kot učenca v trgovino, veča nemškega in slovenskega jezika. Naslov v upravnistvu pod „učenska št. 535“

12 polovnjakov dobrega belega vina od leta 1914 proda po zelo nizki ceni Franc Pečar, nadučitelj in posestnik vinogradov v Rimskih Toplicah. 534

Sprejmeta se dva gimnazijca na hrano in stanovanje pri g. Vidovič, Maribor, Mozartst. 44. 531

Šivalni stroj se poceni proda. Koroška ulica št. 13, I. nadstropje, Maribor pri J. Koprek. 532

Izgubila se je ali bila odpeljana deklica, stara 10. let, oblečena v štajerski zeleni predpasnik, ruja ve nogavice, štofaste čizme, lasje temno-blond. Piše se: Ana Kac. Kdo kaj ve, naj naznanil Jožefu Tratter, mesar. Franc Jožefova cesta, Maribor. 530

Mlinar, vojaštine prost išče dober mlin v tretjino ali polovico, tudi v najem, kjer je nekaj zemlje zraven in sicer v celjskem ali pujskem okraju. Naslov na upravo lista pod „Mlinar št. 530.“

Prav dobro ohranjena hiša, nadstropna, s posestvom, v sredi trga na Spod. Štaj. pripravnica za gosp. župnika v pokoji ali za trgovca, tudi za gostilno, se zaradi smrti takoj proda. Vpraša se naj na uradnistvo Slov. Gospodarja pod „Hiša št. 523.“

Mariborska okolica!

Kupim takoj manjše vinograde posestvo v bližini Maribora, najraje v Kamnici ali Bresternici. Zeli se solčna, mirna lega in pripravnica hiša za poletno stanovanje. Kupnina se takoj izplača. Naslov kupea pove upravnistvo „Slov. Gosp.“ pod „Lep vinograd št. 375.“

Prasce, večje tri mesece stare in majhne 4 tedne stare proda M. Hrašovec v Grabonošu št. 13 p. Sv. Jurij ob Ščavnici. 522

„Solzna Avstrija.“

Kdor mi pošlje v kuvertu za 1 krono in 20 vinarjev novih neporabljenih poštinih znamk in svoj natančen, naslov, pošljem mu takoj knjigo pod naslovom: „Solzna Avstrija“ v spomin prilivanja krvi in svetovne vojske. Knjiga obsega 25 krasnih bojnih pesmi; s cesarjevo in mojo sliko. Mislim, da ne bo izostalo mnogo slovenskih hiš, katere bi si ne preskrbele tega krasnega spomina. Opomnim pa vse, naročnike, da se na brezplačna naročila ne morem osirati. Naročje se pri izdajatelju Mat. Belce pri Sv. Bolfanku v Slov. gor. pri Ptuj, Štajersko. 451

Vojaške in napovednice

niklaste ali iz jekla K 10—14— in 18 K, z raznim svetlobno ploščo K 14—18—22— z la kolejem K 24—30— z radiom svetlobno ploščo K 32—36—, z precizijem kolejem K 50—, srebrna ora z nategljivo zapestnico K 20—30—, zlata ora z nategljivo zapestnico K 90—, 100— 9 letno jamstvo. Zamenjava d. o. l. l. ali pa denar nazaj. Pošilja se proti povzetju; na bojišče proti prejšnjemu nakazilu denarja poleg 30 v za poštino.

Prva tovarna ur Ivan Konrad.

c. i. k. dvorni dobavitelj v Brúxu 800 na Češkem. 2 D

Kovaškega pomočnika in učenca sprejme takoj kovaški mojster Janez Novaček, Maribor, Lendgasse št. 7. 498

Lepo kmečko posestvo obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja z obokano kletjo, hlevom za 6 glav živine (poslednji stavbi novozidani). — Gostilna s koncesijo za točenje žganja, 12 oralo posestva, vinograd, gozd, travniki in njive na griču, 3/4 ure od postaje Poljčane, je z letno vred na prodaj. Cena 16.000 K. 4500 K lahko ostane. Več pri posestniku Ivan Vonk v Poljčanah.

Najemniki brez otrok se sprejmejo v vinogradno hišo čisto blizu mesta. Naslov: Klemenčič, Malečnik 13. Sv. Peter pri Mariboru (blizu Budermanove gostilne). 502

Tri vinogradna posestva z gozdom, travnikom, njivo in sadonostnikom v Halozah na prodaj. Vpraša se pri Ludmili Fürst, Ptuj, Kaiserfeld- ulica 6. I. nadstropje. 503

Viničar, poštini ljudje 2 do 3 delavske moči, se sprejmejo pri R. Flieku, Fram pri Mariboru. 501

Pridna viničarska družina s 3-4 delavskimi močmi se išče za vinograd v Leitersbergu pri Mariboru. Vpraša se pri g. Kanciču, trgovina z železnino, ogel Gosposke ulice in Glavnega trga. (Maribor). 528

„Iščem vojaštine prostega kontorista, večšega samostojnega slovenske, nemške korespondence in knjigovodstva. Sprejme se tudi istotako izurjena kontoristinja. Nadalje sprejmem krepkega učenca s primerno šolsko izobrazbo pod ugodnimi pogoji. Prednost imajo takšni, ki so bili že nekaj časa v službi. Ponudbe: Franc Oset, veletrgovec, Vransko pri Celju.“

„Takoj se sprejme pridna poštena deklica, katera ima veselje do živine! Plačilo, hrana dobra. Confidenti, Zavodna Celje.“ 514

Deklica, 14 let stara, šole prosta, od ubogih poštenih staršev, prednost ima taka brez staršev, se sprejme k mali trgovini in malemu posestvu v uk. Dobi potrebno oparo in se tudi lahko šivat uči. Jožef Kunst, Kaindorf-Lpnica. 518

Hišnik (hlapec) za domača opravila se takoj sprejme pri dobri plači in hrani. Franjo Duhek, svečar Maribor, Viktringhofova ulica.

Žagarja sprejma takoj Katika Moder, posestnica na Bistrici pri Lembahu. 518

Prodaj vinograd z bratvijo vred v bližini Slatine, (Podplat). Sestoji se iz novega trsa ter je v prav lep solnčnat legi. Pridelam vsako leto 5-6 polovnjakov izvrstnega vina. Prostora za rigolati je toliko, da se je lahko ptildelalo 10-12 četrtinjakov vina. Zraven je tudi nekaj gozda. Cena za vse skupaj 2400 kron. Naslov v upravnistvu pod „Vinograd pri Slatini“ št. 523

V moji trgovini se takoj sprejmejo: prodajalec ali prodajalka in dva učenca zmožna slovenskega in nemškega jezika. Jožef Berliog, trgovec Rogatec. 527

Kedo da v najem ali proda posestvo z gostilno in ekonomijo, naj blagovoli naznaniti A. Pristovniku Wiesengasse 8, Studenci pri Mariboru. 494

Dvenadstropna hiša z velikimi stanovanji v mestu, davka prosta nese na leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192“.

Gostilna

dobro idoča, z 4, orali zemlje, krasna lega na okrajni cesti, se proda. Več pove gosp. Franc Kancič, trgovec v Studencih pri Poljčanah! 515

Sode vseh velikosti kupi A. Poš, Maribor, Allerheilengasse št. 12. I. nadstropje. 526

Prodajalka, večša mešane stroke, želi mesto na deželi. Naslov pove upravnistvo. 511

Vina in sadni mošt od 56 l. naprej suhe hruške od 5 kg naprej in novi „Silva“ vrelec namizni in zdravilno kisel vodo razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroško. Posodo zaračunam za lastno ceno ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjidravograd. 443

KAVA!

50% cenejša:

Ameriška gospodarska kava, visokaromatična, izdatna in varčna, 5 kg za poskušnjo v vrečici, s potrebnim sladkorjem vred samo 26 K po poštnem povzetju pošilja A. Sapira, razpošiljalnica kave Galanta 496, (Ogrsko). 520

Novozidana hiša

davka prosta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, perilna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 13.000 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 1000 K. Tezno 42 pri gosp. Rannar. 175

Posestvo

blizu cerkve, z lepimi poslopji, obstoječe iz njiv, travnika, vinograda, vrta, ter hoste, skupej 7 oralov, se proda. Več pove gosp. Franc Kancič, trgovec v Studencih pri Poljčanah! 516

Malo gospodarstvo, 10 oralov vinogradov, gozd, travniki, njive, nov hlev za 20 glav živine, moderno sezidano. Cena 15.000 K. Naslov pove upravnistvo Slov. Gosp. pod „Posestvo št. 491.“

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje, z vodo. Veliki vrt v Mariboru. Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnistvo pod „Vila 172“.

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnicjo, v mestu, še davka prosta za stanarino se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravnistvu pod „Davka prosta št. 191. Maribor.“ 190

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prosta, velik vrt, stanovalec plačajo na leto 2832 kron, se proda pod lahkiimi plačilnimi pogoji za 30.000 K. Več v upravnistvu pod „Hiša 30.000 Maribor.“ 190

Ruše pri Mariboru.

V nedeljo, dne 10. septembra t. l. se vrši v Rušah veliki romarski shod in ob enem vojna pobožnost za zmago in mir.

Vspored pobožnosti: 521

V soboto, dne 9. septembra bo ob 6 uri pridiga v pozdrav romarjem, nato popevane litanije z blagoslovom, po zdravomariji pa rimska procesija z lučicami.

V nedeljo, dne 10. septembra ob 7/6. uri zjutraj prva sv. maša in nato obhajanje romarjev, ob 6. uri peta sv. maša z blagoslovom, potem zunaj cerkve slovenska pridiga, po pridigi druge sv. maše. Ob 10. uri zopet pridiga in slovesna sv. maša.

Verniki, romarji dobe ta dan v naši ruški cerkvi posebni odpustek pod navadnimi pogoji. Že v soboto in v nedeljo, se bo od ranega jutra izpovedavalo in obhajalo. Svojo pomoč pri tej pobožnosti so nam blagohotno obljubili znani izborni govorniki iz Maribora vlč. g. dr. A. Jerovšek ravnatelj Cirilove tiskarne in vlč. g. profesor dr. A. Medved in č. g. o. frančiškan.

Na svidenje častilci Ruške Marije dne 9. septembra t. l. Ti pa o Ruška Marja, pomagaj nam in reši nas stiske! Velečastite kn. šk. župnijske urade prosimo najuljudneje, naj blagovolijo opozoriti vernike v nedeljo dne 3. in 8. septembra na ta velik romarski shod in to vojno pobožnost.

Gostilna Narodni Dom v Mariboru. Naznanjavanja, da sva prevzela s 1. avgustom gostilno v Narodnem Domu v Mariboru ter prosiva cenjeno občinstvo, da se blagovoli prepričati o izborni kakovosti piva in vina (slovito Baumanovo vino iz St. Ilja) ter jedil. Tudi novopremljena staroznana „klubova soba“ je č.č. gospodom na razpolago. 516

Avgust in Leopoldina Stelcer.

Za begunce z juga. Hranilnica in posojilnica v St. Ilju v Slov. gor. ima na prodaj čedno posestvo z zidano hišo ob državni cesti. Cena 11.000 K. 515

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal, da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Skorjanc.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Nāše naročnike zopet opozarjamo, da bomo brezpogojno ustavili list vsem, ki ga ne bodo plačali naprej. Vsi tisti, ki jim je naročnina potekla, dobijo te dni opomin in položnico. Naj torej takoj storijo svojo dolžnost in pošljejo denar.

Kdor morebiti po kaki pomoti ne dobi lista, naj takoj reklamira in se oglasi, da se pomota odpravi; obenem mora takrat vedno tudi naznaniti, kateri dan in koliko je plačal, drugače ni vedno mogoče pomote popraviti.

Opozarjamo tudi, da se položnice in nakaznice naj pišejo natančno in razločno. Na nakaznicah se ne sme pisati nič čez črto, ker se odrezek na pošti odreže in mi potem ne dobimo popolnega naslova.

Ako kdo pošlje denar za kakega vojaka, naj pristavi tudi svoj naslov, da vemo, kdo je denar poslal. Naj n. pr. napiše tako-le: Franc Kolar, kmet v Hošnici za vojaka: Kolar Anton i. t. d.

KNJIŽEVNE NOVOSTI.

Nova, zelo potrebna knjiga za vojake je ravno kar izšla v Mariboru pod naslovom: **Nedeljski evangelij s kraško náobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom.** Knjžica je izšla na stroške kn. šk. lav. ordinariata. Vojaki nimajo priložnosti vsako nedeljo in praznik slišati sv. evangelja in njegove razlage. V imeinovani knjižici pa najdejo za vsako nedeljo in praznik evangelij in kratko, jedernato razlago evangeljskih nauk. Knjžica bo torej vsem vojakom dobro došla. Vojaki, sežite po krasni knjižici in prebirajte jo pridno v svoj dušni blagor in tolažbo! Knjiga se dobi edino v knezoškofijski pisarni v Mariboru, Stolni trg št. 19 in se naj tam naroča. Cena 25 v.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prošnje in Potrdila** za klanje telet in mlade živine.

Odda se v najem ali pa tudi proda lepo okroženo **posestvo v Partinju**, pol ure peš-poti od Sv. Marjete ob Pesnici. Isto obsega 18 oralov travnika in njive z letošnjim pridelkom jabolk, sliv, kostanja, orehov in otavc. Na posestvu nahaja se velik gosposki hram, hlevi za 8 do 10 glav goveje živine 8 do 10 svinj in dve mali poslopji. Pojasnila daje knjigovodja Okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. 522

Ivan Ravnikar

Na debelo! trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda Na drobno!

Celje-Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kamno, janež, pristno strd in vosek.

Daj nam mir, Gospod!

Nova skladba za petje v cerkvi, v šoli in doma. Besede iz „Bogoljuba“. Enoglasno s harmonijem ali orglami vglasbil A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču. Cena partituri 35 h (V znamkah pri skladatelju!) 437

VELIKA UMETNOST

v slučaju nagle smrti obuditi popolni kes.

Vsem, ki v Boga verujejo, v duhovno pomoč. 16 malih strani.

Tisk in založba tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Ta drobna knjižica prihaja pač o pravem času! Če kdaj, je potrebno v sedajšnjih dneh velikega umiranja, da je vsakdo temeljito podučen o slučajih nagle smrti! Najprva in najpotrebnejša molitev za umirajoče je popolni kes. Na sodnji dan se le bomo izvedeli, koliko duš se je rešilo z obujenjem popolnega kesa še v zadnjem trenutku. Učenjak Francelin, se je izrazil nekoč: „Ko bi mogel prepotovati kot pridigar dežele, o ničemer bi ne pridigoval tolikokrat, kakor o popolnem kesu.“ Glejte nauk o popolnem kesu Vam podaje ta knjižica. Dragi čitatelji! Sezite pridno po tej knjižici. Naročite si jo za sebe, pa pošljite jo tudi svojim možem in sinovom na bojišče.

Cene: 1 komad 8 h, 15 komadov s poštino vred 1 K, 100 komadov s poštino vred 5 K. Manj kakor 15 komadov se po pošti ne pošilja. Denar je treba poslati naprej.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačanje in izplačanje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 % od 1. in 16. v mesec po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdržene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago se strankam brezplačno poštino-hranilne posojilnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojilo po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dala posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleto.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzjavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa v fiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vč. župnijske urade: spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta števil. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenkov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinje, škapulirji. — Štampilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Pridni pošteni

vinčarski ljudje

z najmanj 4—5 delavskimi močmi sprejmejo se za mojo posestvo v občini Leitersberg pri Mariboru v jeseni. Vprašanja na J. Kokoschinegg, Maribor, Tegetthofstraža 13.

539

Važno za lastnike volne.

Glasom § 6 naredbe trgovskega ministrstva z dne 28. maja 1916, drž. z. št. 156 sem bil imenovan kot edini nakupovalec za volno za okraj Maribor in s tem naznanjam cenjenim lastnikom ovčje volne, da se volna prevzema v moji trgovini v Mariboru, Gosposka ulica št. 7.

538

K. Gränitz,
krznar.

Naznanilo.

On 18. do vključno 20. septembra se bo na tukajšnjem zavodu vršil tečaj za vnočenje in izkoriščanje sadja in sačivja, v katerem se bo vse potrebno teoretično in praktično poučevalo. Število udeležencev je določeno na 30. Predavalo, oziroma dajalo potrebna navodila se bo od 9. do 12. in od 2. po 4. ure. Učnine se ne bo pobiralo, po učni jezik je nemški. Prijave se naj pošljejo do dne 12. septembra na podpisano mesto.

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

540

Okrajna poslovna c. kr. avstr. vojaškega pomožnega zaklada vdovinskih (oddelek: Vojno zavarovanje) za politični okraj Celje, išče delavne **sotrudnike** za **akvizicijo**, pod ugodnimi pogoji. Vojni invalidi imajo prednost in se jim lahko zagotovi stalen zaslužek.

Ponudbe je treba poslati na omenjeno poslovno, c. kr. okrajno glavarstvo, II. nadstr. števil. 9 Celje.

502

Izjava.

Podpisani objavljam, da prekličem žalivke, katere sem govoril dne 6. julija 1916 proti Martinu Polič, posestniku v Jablančah in ga prosim odpustitve.

Ložane, dne 17. avgusta 1916.

537

Jurij Mulec.

V vojno odhajajoči

ne zabite na najvažnejšo oskrbo, na skenitev vojnega življenjskega zavarovanja za dobo 1 leta.

Zavarovanje velja za vsak slučaj smrti, tedaj tudi za smrt v vojni ali na posledicah taiste. — Zdravniške preiskave ni potreba. Že na bojnem polju se nahajajoči sklenijo lahko zavarovanje od tam. — Ravno tako lahko zavarujejo sorodniki svojce, upniki svoje dolžnike brez vednosti in privoljenja taistih.

Družba sklepa pa tudi navadna življenjska zavarovanja, v kojih je vojna nevarnost brez vsakere doklade k običajni premiji v polnem obsegu všteta.

Končno sklepa družba tudi vojna nezgodna zavarovanja za dobo 1 leta za slučaj v vojni pridobljenih nezgod ali bolezni.

Brezplačna in takojšnja pojasnila daje:

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe

„AVSTRIJSKI FENIKS“

v Ljubljani, Sodna ulica števil. 1.

512

Za organiste na deželi!

Po znižani ceni je dobiti pri podpisancu:

1. Nabožne ljudske pesmi I in II. (oba zvezka namesto 2 K 70 h) samo za . . . 1 K 60 h
2. Cerkevne pesmi za šolske maše (namesto 1 K samo . . . — K 50 h)

Ant. Kosi, šolski ravnatelj, Središče (Štaj.)

511

Blížajo se veliki dnevi sreč!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih sreč:

Novih sreč Avstrij. rdečega križa 300.000 in 500.000 K
Turških sreč . . . 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških sreč iz l. 1880 90.000 in 90.000 K
3% zemljiških sreč iz l. 1889 60.000 in 100.000 K

17 žrebanih vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: 3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3.75.
Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom! Srečkovno zastopstvo 16, Ljubljana.

490

Zbiralnica-nakupovalnica za ovčjo volno.

Prevzamem za prevzemno komisijo ovčje volne pri vojnem odboru za volneno industrijo na Dunaju **ovčjo volno** (ostriženo volno).

Vse zaloge se morajo naznaniti pri od c. kr. trgovskega ministrstva na Dunaju imenovanem edinem zbiralcu volne za politični okraj Celje (izvzeto je samo ozemlje uradnega področja politične ekspoziture v Mozirju): Konradu Elsbacher v Laškem trgu.

510

STRD (izstresen iz pogač)

kupi v vsaki množini medicinar Franjo Duhek, Maribor, Viktringhofova ulica. Plačam bolje kot vsak drugi.

424

Kupim krmo

suho, letošnje ali lansko proti gotovini. Ponudbe z navedbo množine, cene, ali prešano ali ne, se prosi na naslov: »Krma« na upravništvo Slov. Gospodarja.

468

Izbrano se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljše

bol oblažujoče mazanje

pri prehladu, revmatizmu, protinu, prsi, vratni in boleti v hrbtu

Dr. Rihter-ja

Sidro - Liniment. capsici compos.

Nadomestilo za **Sidro - Pain - Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Rihter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevne razpošiljanje.

